

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s »Kažipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 » 60 » » 3-30
četrt leta 3 » 40 » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici tev. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane na ročnine se ne oziram.

Oglasil in poslanice se računajo po petif-vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavric.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nad tr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Nunski ulici in v Korenski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Mir ljudem na zemlji!

Zopet pojo Božični zvonovi visoko pesem o ljubezni, zopet je razlit čar svetega večera po široširni zemlji. Zvoličar se je rodil, propovednik ljubezni in bratstva je stopil na svet, iz daljave nam doni na uho tisti mogočni božični klic: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji.....

Ali miru ni. Svet noče umeti vzvišenih Kristovih nauk, marveč ostaja v boju, v večnem boju, v stalnem, nepretrganem vrvenju in pehanju, v kruti borbi drugega proti drugemu. Zla stran človeka prevladuje njegovo dobro stran, in vse naše življenje je neizmerna borba. Brez nje niti živeti ne moremo več. Kristovo ljubezen zame-tava svet, in na njeno mesto je postavil boj, krut boj. Ta boj se vidi pač najhujše v avstrijski politiki, kamor ni prisiljal še nikdar žarek svetlobe iz Kristove ljubezni. Temna megla jo obdaja, neprodirni oblaki kroginkrog..

včasih si prav poželimo miru, n. noga razvoja, da bi živeli kakor ljubeči se bratje, drug poleg drugega, po svoji vrednosti in zmožnosti. Ali to so le hipi, ker v naši državi doni drugača neprestano tromba boja. Narod na narod, sloj proti sloju... Divide et impera! Krona in križ!

In kar se še narodi sami ne koljejo dosti med seboj, pomaga osrednja vlada sama. Prav pred kratkim je klical sedanji naš skrbni ministerski predsednik na boj, in sicer klical je Jugoslovane, v prvi vrsti Slovence. Na naša tla hoče postaviti laško vseučilišče — nam ga pa odreka. Hvaležni moramo biti poslancu Plantanu, da je povedal v brk nemškemu baronu Gautschu, da je on prouzročil odstop naučnega ministra Hartla, ker je pripoznal Slovencev potrebo vseučilišča. Zato je moral iti mož — Gautsch pa je za hrptom pomirjeval Nemce in Lahe, da ne bo slovenskega vseučilišča v Ljubljani. »Katoliški« pro-

danci molčijo k vsemu temu, ker se ogrevajo za nemško-katoliško vseučilišče v Solnogradu ter ker jim molk vlada plačuje na razne načine...

Ministerski predsednik je pozval Slovence na boj, na neizprosni boj. Namesto narodnega miru je naznanjal še hujši narodnostni razdor, še širšo borbo.

Ali bomo molčali na vse to? Ali se skrijemo? Ali resignirano upognemo glave? Ne in ne! To bi bilo nečastno za Slovence! Tak narod, ki bi ostal hladan nasproti takemu položaju, bi ne bil več sposoben za življenje.

Kako pa naj se bojujemo? Ali naj vzdihujemo po miru? Ali naj kličemo: Mir, mir hočemo — ko se vse okoli nas bori, ko se vse zaletava v nas, ko vse preži, kje bi se nam kaj prevzelo?!

Beseda mir je res jako lepa, ali spraviti jo moramo za »boljše čase.«

Za nas velja boj! In sicer tak boj, kakoršnega narekava v Aškerčevih »Mučenikih« Kremenjak svojemu sinu. —

Ko je umiral stari mož, je poklical k sebi sina, pa mu rekel:

Sin moj! Veliko sem izkusil, pretrpel mnogo v teku let. Veliko videl sem in mislil. Visoka šola ta je svet.

Spoštuj, prebiraj evangelje, zaklad naš, tudi poslihob! Iz stare pa zaveze pomni načelo tisto: »Zob za zob!« Življenje boj je brezobzira. S človekom človek bije boj... Da ne premaga te tvoj bližnik, ti čuvaj se, na straži stoj!

Kdor ljubi tebe, ti ga ljubi! Življenja to uči modrost. Kdor črti te, še ti ga črti! Vse drugo, sin moj, je norost!

In kdor udari tebe enkrat po licu levem, njega ti po licu desnem mahni dvakrat — in še pripravljen stoj s pestmi!

Klerikalni bojkot — napredno rodoljubje.

»Slovenski Narod« je priobčil tale članek: »Med goriško »Sočo« na napredni in »Gorico« ter »Slovenecem« na klerikalni strani je nastala polemika, katere se dotaknemo tudi mi, ker živo posega tudi v ljubljanske razmere ter kaže, kako infamno dosledni so klerikalci v brezobzornem boju proti vsemu, kar ni v njihovih krampljih, in kako pošteno narodni smo naprednjaki na gospodarskem polju tam, kjer je sodelovanje mogoče in je v prospah skupni slovenski stvari. — »Soča« je priobčila članek, ki je primerjal hotel »Union« v Ljubljani in hotela »Südbahn« ter »Pri zlatem jelenu« v Gorici in stvarno označila postopanje naprednjakov nasproti »Union« v Ljubljani ter klerikalcev nasproti imenovanima hoteloma v Gorici. Naj na kratko ponovimo!

Hotel »Union« so sprožili klerikalci; šele pozneje in v manjši meri so priskočili na pomoč tudi naprednjaki, ki so torej pri tem delu celo pomagali. Ob otvoritvi so sodelovali tudi možje naše stranke in vsak naš čitatelj ve, kako lojalno stališče je zavzemal tudi »Slov. Narod«. In zdaj vidimo, da je v hotelu »Union« prav živahno življenje, — toda to po ogromni večini tvorijo naprednjaki. Kdo polni kavarno, kdo vinske kleti, kdo restavracije, kdo koncertno dverano! Da ni ljudi iz protiklerikalnih vrst, kako pusto in klavrno bi bilo ondi?! Propad tega zares velikanskega podjetja bi bil gotov in polom v delniški družbi neizogiben. Naprednjaki so tisti, ki storijo zares vse, kar le mogoče, da se to podjetje Ljubljani ohrani, ne glede na to, da je vse vkup pravzaprav klerikalna spekulacija v gospodarskem in tudi v — političnem pogledu! Mi naprednjaki sami z označenim postopanjem celo utrjujemo ugled in veljavo nasprotne stranke! Toliko samozatajevanja je v nas, ko gre za gospodarske interese!

Zdaj pa pogledimo, kako nizkotno podli, kako nesramni so klerikalci, ko gre še v veliko večji meri za gospodarske in narodne koristi naroda ob jezikovni meji, kjer postaja naš življenjski a. resivna sila, ki izpodjeda tujo moč na viden in odčudovanja vreden način. V

Gorici napredujejo Slovenci na vseh poljih tako intenzivno, da mora to veseliti vsako še tako hladno slovensko dušo. Malih gostilen imajo Slovenci vse polno, toda do najnovejšega časa niso imeli dostojnega hotela in restavracije. Pred dobrima dvema letoma pa se je pokazal tu nakrat velikanski preobrat, tako, — da so imeli Slovenci nakrat v rokah dva najvažnejša hotela. Družba desetih mož je kupila hotel »Pri zlatem jelenu« v najbolj živahni ulici ter ga modernizirala tako, da je to najlepši meščanski hotel za navadne potrebe. Tako lep in pripravnih prostorov do hotela »Union« niti v Ljubljani nismo imeli! On je zdaj glavno zbirališče Slovencev, — ali bi vsaj moral biti! V to podjetje je založenih nad 200.000 K. Goriški Slovenci so lahko s ponosom zadovoljni, da morejo imeti tako zbirališče, ki jim viš. ugled tudi med Nemci in Italijani! Skoro istočasno je kupila »Trgovsko-obrtna zadruga« široko znani hotel »Südbahn«, ki je eden najlepših objektov te vrste v Avstriji. To je hotel I. vrste — in v čast bi si morali Slovenci šteti, ako moremo vzdržati na svojih rokah to ogromno posest in podjetje. Hotel je renoviran in danes opremljen tako luksurično, da dela konkurenco vsakemu hotelu v Avstriji! Pridobivanje tako velikih in važnih objektov v slovensko posest je zlasti v obmejnih krajih ogromne važnosti za vsak slovenski narod! In kdor tu dela težave, kdor tu nespametno jeziki brusi, mesto da bi — pomagal, ta je vreden zaničevanja vsega naroda! — Kako so se obnaš. klerikalci?

Dočim smo naprednjaki podpirali idejo hotela »Union«, ko bi tudi lahko začeli plašiti in napovedovati bojkot, kar bi vplivalo na kupovalce delnic, — klerikalci niso imeli za obe veliki goriški podjetji niti ene dobrohotne besede, narobe: strup in žveplo so bruhali iz sebe, kvakali so o riskantnih podjetjih, o »narodnih klopoticah« itd. — ter napovedali so jim nesramen bojkot. Dočim so klerikalni listi celo lovili inserate pri Lahonih in Nemcih — čujte! — niso hoteli sprejeti niti nedolžnega oglasa edino slovenskega hotela! In dočim vidite klerikalce v nemških in laških hotelih, dočim jih je včasih vse črno pod lahonsko

— 83 —

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

»Razumem. Ti si jezen, ker sem molčala. O, glej, zapodala sta mi, naj ti ne povem še ničesar o tem: pravzaprav tudi meni nista povedala ničesar o tem, in pravzaprav sem izvedela za to skrivnost na prepovedan način; zato sem molčala. Odpusti mi, dobri papa Noirtier!«

Pogled gospoda Villeforta je zopet mrtev kakor prej, in zli se, da hoče reči:

»Ne žali me jedino molk.«

»Kaj pa je?« vpraša mlada deklica. »Ali meni, da te zapusti, dobri oče, in me moja možitev naredi pozabljivo?«

»Ne,« pravi starec.

»Torej sta ti povedala, da gospod d' Epinay dovoljuje, da ostaneva skupaj?«

»Da.«

»Zakaj pa nisi zadovoljen?«

Starčeve oči dobe izraz brezkončne blagosti.

»Ah, razumem,« pravi Vaentina, »ker me ljubiš.«

Starec pritrđi.

»In se bojiš, da bi bila lahko nesrečna?«

»Da.«

»Ti Franca d' Epinay ne ljubiš?«

»Ne, ne, ne.«

»Torej si zelo žalosten, moj dobri oče?«

»Da.«

»Torej čuj!« pravi Vaentina, poklekne pred Noirtierja

in mu ovije roko okoli vratu. »Tudi jaz sem zelo žalostna, kajti tudi jaz ne ljubim gospoda d' Epinay.«

Žarek veselja se posveti v dedovih očeh.

»Ali se spominjaš, kako hud si bil na me, ko sem hotela iti v samostan?«

Drobno starčovo trepalnico omoči solza.

»Glej,« nadaljuje Vaentina, »to sem hotela storila samo zato, da bi se izognila tej možitvi, ki me tira do obupa.«

Starčeve dihanje postane hropeče.

»Torej dela ta možitev tudi tebi mnogo žalosti, dobri oče. O moj Bog, če bi mi ti mogel pomagati, če bi mogla z združenimi močmi preprečiti njune načrte! Toda ti si proti njim preslab, ti, katerega duh je tako živahen, katerega volja je tako trdna! In če se je treba bojevati, si slaboten kakor jaz, da še slabotnejši. Ah, kako mogočen pokrovitelj bi mi bil ti v dnevih svoje moči in svojega zdravja; toda zdaj me samo še lahko razumeš in se z menoj veseliš ali žalostiš; to je poslednja sreča, katero mi je pozabil vzeti Bog z vsem drugim.«

Pri teh besedah dobé Noirtierjeve oči izraz take globoke jeze, da s. zdi deklici, da čita v njih besede:

»Motiš se, jaz storim za te lahko še jako mnogo.«

»Ti še lahko za me kaj storiš?« ponovi Vaentina.

»Da.«

Noirtier dvigne svoje oči proti nebu, znamenje, da ima neko željo.

»Kaj hočeš, dobri oče?«

Vaentina trenotek pomisli in mu pove glasno svoje misli. Starec zanika vse, kar mu navede, tako da pravi končno Va-

lentina: »No, ko sem tako slaboumna, se morava zateči k drugemu sredstvu!«

Zdaj imenuje od začetka abecede vse črke ter pri tem

pozorno opazuje oči hromega deda; pri črki N Noirtier zamiži.

»Ah,« pravi Vaentina, »stvar, katere želiš, se pričinja s črko N; opraviti imava torej s to črko. Poglejva torej, kaj imava še pristaviti k nji. Na, ne, ni, no...«

»Da, da, da,« odvrne starec.

»Torej no...?«

»Da.«

Vaentina poišče slovar, katerega položi na pult pred svojega deda; odpre ga, in ko vidi, da so starčeve oči uprte na liste, prične drseti s prstom po predelkih ob besedah navzdol.

Tako sta delala že šest let, odkar je bil Noirtier v tem stanju, in Vaentina se je navadila tega že tako, da je našla besedo, katero je imel v mislih starec, skoro prav tako hitro kakor bi jo mogel poiskati v slovarju sam.

Pri besedi »notar« ji da Noirtier znamenje, naj obstane. »Notar« pravi ona, »ti torej želiš notarja, oče?«

Starec potrđi, da res želi notarja.

»Torej naj pošljem po notarja?« vpraša Vaentina.

»Da,« ji odvrne ded.

»Ali sme to vedeti moj oče?«

»Da.«

»Ali hočeš notarja zelo kmalu?«

»Da.«

»Potem pošljem ponj takoj, dobri papa. Ali je vse, kar zahtevaš?«

»Da.«

Vaentina pozvoni, da prikliče slugo, kateri bi šel prosit gospoda ali gospo Villefort, naj pride k dedu.

»Ali si zadovoljen?« vpraša Vaentina. »Da... to tudi mislim... tega ni bilo lahko najti.«

strela v slovenskem hotelu ni niti enega klerikalca! Veliko jih je — in celo velik „slovenski“ in „narodni“ zvonec nosijo! — ki niso se prestopili tega slovenskega praga, dočim so vsak dan gostje pri Lahonu ali Nemcu. Da, z mirno vestjo lahko rečemo: ako bi ljubljanski naprednjaki posnemali goriške klerikalce, tedaj bi jo najemnik v „Union“ že potegnili iz Ljubljane, — in mi bi lahko udarili na velik boben s članki o faltnem klerikalnem gospodarstvu, o zapravljanju domačega kapitala v spekulativna podjetja, ki nimajo življenske sile v sebi itd., — in krah bi bil neizogiben! Goriški rojaki, ki so kupili hotel „Südbahn“, se danes nimajo nikake gotovosti, ali se bo mogel hotel vzdržati. Toda res je, da Gorica mora imeti tak hotel, — in res je, da je veliko opravičenih nad v novo železnico, ki naj prinese Gorici novo življenje! In v takih nadah so kupili hotel ter ga hočejo vzdržati in povzdigniti, ker po njem bi neizmerno pridobilo slovensko ime daleč po svetu! — Tolika podjetnost goriških rojakov zasluži pač vse priznanje in vse — podpore. Ako pa kdo že ne more ali noče pomagati, bodi mu! Toda skrajna infamija in naroden zločin je to, kar po vsem vrhu počenjata „Gorica“ in „Slovenec“. Ti dve farski cunji besedičita o rečenih podjetjih na skrajno lopovski način, kakor da je tu po krivdi neposrednih voditeljev toliko in toliko narodnega kapitala v nevarnosti. Teško je ponoviti vse lopovščine iz klerikalnih trobil, ali vsakdo, ki jih je čital, vidi na prvi pogled, s kakšno farsko sodrigo imajo opraviti goriški rodoljubi. Tej sodrigo ves bojkot ne deluje še dovolj naglo, ker menili so že, da mora vse vkup hudič vzeti, kar ni v njihovih krempjih, — in bojkota sledi potem še sumničenje, zabavljanje, natolcevanje in obrekovanje stvari in oseb, ki tam delujejo in žrtvujejo vse svoje interese za napredek slovenske stvari. Ali bi naš „Slovenec“ milo zajavkal, ako bi bil napovedan v Ljubljani najprej bojkot hotelu „Union“ in potem bi mi še — mutatis mutandis! — prepisali iz „Gorice“ ali „Slovenca“ dobesedno, kar pišeta ta dva farska sleparja o goriških podjetjih! — Toliko od naše strani, kar se tiče stvari same, da čitatelji vidijo, kako brezobzirni so klerikalci v boju proti vsemu, kar ni v njihovih krempjih, — in kako obzirni, kako dobrodušno narodnismo naprednjaki.

Da tu ponatisneni članek iz „Slovenskega Naroda“ je vseskozi stvar en odgovor na podlosti v „Gorici“, „Prismojencu“ in „Slovenca“. Komur te resnice ne dajo jasne slike o propalosti klerikalne bande goriške, temu ni pomagati, naj tava dalje v temi svete neumnosti.

Zanimivo vsekakor je čitati v klerikalnih trobilih, koliko skrb imajo ti sveti možje v kutah za denar — naprednjakov in naprednih zavodov. Za tiste, katere bojkotujejo z vsemi dopustnimi in podlimi sredstvi, se bojé, ker bi utegnili doživeti kako zgubo; tisti, katere bi raje danes nego jutri potopili v žlici

vode, se jim baje „smilijo“. Hina vci! Le obranite vse take skrbi za se! Pobriganje se za svojo „Centrifugo“, ki je skrbi bolj potrebna! Mi se za njo ne brigamo, če bo vspevala ali životarila! In dasi je denarno in po celi vrsti danih posojil na šibkih nogah, vendar bi se ne brigali za njo, če tudi bi bila kupila kako hišo, kakor so razni ujeni patroni želeli.

Članek v „Slov. Narodu“ je pr. černo ozigosal bojkot klerikalcev slovenskim podjetjem, dočim so vsakdanji gostje pri naših nasprotnikih. Ta nesramni bojkot klerikalnih brezdomovincev je še veliko hujski nego je označen v „S. N.“ — Danes imamo v Gorici n. pr. nekaj trgovin, ki bi delale čast večjim mestom; njihove izlozbe bi se lahko ponosno šopirile na „unajskem Grabnu“ — in delajo goriškim Slovincem najboljši tudi med tujci. Veselje je, gledati tako krasen napredek, ki se že danes povsod pozna v družabnem in narodnem življenju! Toda kako se obnašata nasproti njim „Gorica“ in „Prim. List“? Čujte, rojaki širom domovine: Dočim ta dva lista lovita oglase celo med našimi nasprotniki: odklanjata oglase teh slovenskih rojakov, ki se v Gorici bore za svojo existenco in ž njo za bodočnost slovenskega naroda objezikovni meji! Kar ta dva farovška klepetca zgubita pri teh oglasih, morajo plačati drugi Slovenci, ki so tako „sretni“, da najdejo njihovi oglasi milost pod črno sukno. Tako skandaloznih računov, kakoršne plačujejo slovenski trgovci in obrtniki („Prismojenc“ je v takih računih še poseben mojster), goriški Lah ne plačujejo! In taka banda ima še dovolj drznega poguma, da psuje napredni zavod z — oderuštvo!

V drugem današnjem članku govorimo o velikanskem „gšeftu“, ki ga je celo po zavistnem pripoznanju naredila „Trgovsko-obrtna zadruga“, ali bolje: ki ga je naredil Gabršček za zadrugo. Po računu „Gorice“ bosta torej v 54 letih plačana samo iz tega „gšefta“ —: Trgovski dom in hotel Südbahn! Mein Liebhchen, was willst du noch mehr?! Zato je pač le zlobna zavist, ako se „Gorica“ boji za investicije „Trgovsko-obrtna zadruga“, — največja podlost pa je, ako kliče oblastnije na pomoč! Radi bi videli tistega, ki bi se osmelil približati se po brbljanju klerikalnih trolov v ulici Vetturini!!

Toliko v stvarnem pogledu. Na osebne udriharije ne odgovarjamo. Kdo ne vidi oslovskega kopita, ki bi rado peteptalo jednega moža, da bi klerikalci ostali brez kontrole v deželi? K sreči je ta mož krepak dovolj, da mu kopita vseh klerikalnih osličev ne strejo niti lasu na glavi, zato gre svojo pot in se ne mení za riganje črne svojati.

Toliko za premišljevanje na sveti večer! Ako bo še kaj treba, se bomo že še videli o prihodnjem pustu.

Hujskaci proti dež. hipotetni banki in pa — dober „gšeft“.

V potu svojega obraza se je trudila lju-bezniva „Gorica“, da bi v svoji 100. številki naslikala „Soča“ za veliko nasprotnico kmetskih teženj, ki se je držila „hujskati“ celo proti deželni hipotetni banki. — Pri vseh takih rečeh pa se poštenjakinja poslužuje nepoštenih sredstev; in tudi sedaj citira po stari navadi iz raznih let razne stavke o deželni hipotetni banki. Da ni bila sprejeta na sploh s prevetkim zaupanjem, to je znana reč, in mi smo tuintam povedali razna mnenja. Za isti čas, v katerem so bila povedana, veljajo v polni meri, in kar nijedni besedi ni nič oporekati. „Gorica“ pa nehoté pripoznava, da smo pisali tudi dobro o tej deželni banki, kajti citira naše poročilo iz meseca marca letos, kjer smo naznanili promet prve poslovne dobe, ugotovljena posojila, in kdo jih je dobil. Kaj pa to kaže? To kaže pač le živo zanimanje za zavod. Če bi bili hoteli res hujskati proti zavodu, bili ostali pri vesteh, katere smatra „Gorica“ za hujskajoče, ter bi ne bili prinesli n. pr. te vesti iz meseca marca. Ker se zanimamo za zavod, smo si preskrbeli številke ter jih priobčili — „Gorica“ seveda jih ni vedela. Zakaj? Če bi sodili po njeni metodi, bi rekli: zato ne, ker hujška proti deželni hipotetni banki! — S svojimi trditvami se je ljuba „Gorica“ le blamirala. Na blamažah je že tako bogata. Naj ima še eno več.

Pa vendar odkod ta strašna jezica? Dvoje jo jezi. Jezi jo prvič, da ničla Lapanja iz Kobarida ne služi več toliko kronic pri deželni hipotetni banki, kakor s prvega početka, in drugič, da je napravila „Trgovsko-obrtna zadruga“ pri banki — dober „gšeft“.

O ta Lapanja! Tavisveti mož iz Kobarida! Lani začetkom leta smo mu naračunili na leto pri deželni hipotetni banki dijot 550 K. Seje kuratorija so bile vsaki teden, in Lapanji, ki je prihajal iz Kobarida v Gorico k sejam, je šlo na teden po 105 K. „Gorica“ pravi, da je to nesramna laž — mi pa pravimo, da je to gola resnica. In je tudi vse res. Če hoče Lapanja govoriti resnico, mora reči: res je, kar pravi „Soča“. In ta „Soča“ v 6 marsikaj takega, kar je klerikalcem neljubo. S početka je šlo torej Lapanji po 105 K na teden. Saprament, ni slab „gšeft“ za kimanje dobivati na leto 5000 K! Ali temu „gospodarstvu“ smo korenite posvetili, in mi vemo, da so se določile seje bolj poredkoma prav radi tega, češ, da se ne bo v javnosti očitalo, da se zapravlja deželni denar. Seveda Lapanja je bil tu ves iz sebe. Glejte! „Gorica“ nas hoče slikati kot hujskace proti deželni hipotetni banki ter proti kmetskim težnjam — v resnici pa smo vendar zastopali korist dežele, in torej tudi kmetskih teženj ker smo kolikortoliko preprečili prav mi, da bi se redila iz deželnega denarja klerikalna ničla „ingegnere“ Lapanja (tako ga je vlekel dr.

Marani v deželni zbornici) tako mastno, kakor je kazalo početka. „Gorica“ je dosegla toroj nasproten uspeh. Iz njene pisave ne sledi, da smo mi sovražniki dežele, marveč da varujemo koristi dežele in kmetov. Seveda „inženir“ Lapanja je jezen na nas — to mu radi verjamemo.

Sama blamaža! V svoji resnicoljubnosti gre „Gorica“ celo tako daleč, da trdi, da so bile dijete pri deželni hipotetni banki določene tudi z glasovi dr. Tume, dr. Treota in Štreklja! Ha ha! Kdaj pa — to je pozabila povedati! — Kar se tiče končno dijete pri dež. hipotetni banki, nimamo seveda nič proti temu, da jih dobivajo kuratorji za svoje deio, ali proti temu smo pa vedno, da hodi Lapanja iz Kobarida doli v Gorico kima k sejam. To je predrago in ni v interesu dežele!

„Gorica“ pa se je še huje blamirala in res samo sebe udarila po zlobnih čeljustih z razkritjem, da je...: „Trgovsko-obrtna zadruga“ vzela pri hipotetni banki posojilo v znesku več stotisoč kron, — s katerimi hoče Gabršček kot načelnik zadruga napraviti dober „gšeft“, kajti tistih „več stotisoč kron“ je dobil proti nizkim obrestim, katere bo zadruga razposojevala proti višjim obrestim.

Pred vsem treba konstatovati, da govori iz „Gorice“ prav grda farovška zavist, kajti dobre „gšefte“ smejo dati le klerikalci. Jej, kako rada bi „Centrifuga“ napravila vsaj od daleč podoben „gšeft“, najela si le „jeden stotisoč“ po nizkih obrestih in ga razposojila kmetom proti višjim obrestim. Poleg dobrega „gšefta“ bi imela še celo novo trumo kmetov v farovških krempjih! Pa stonj skomine in sline po „gšeftu“ in „kmetih“, ker „Centrifugi“ nikdo ne posodi ničesa tako ugodno, kakor naši „Trgovsko-obrtni zadrugi“.

Pa še neko zanimivost treba pibiti! — Kako strašno leži Gabršček v zelodcu vsem tolstim in zelenim farjem okoli „Gorice“ in „Prismojencu“, to je pač znana reč. In lejte, tu so nehoté — samo: in der Hitze des Gefechtes! — priznali nekaj jako laskavega o njem. Pravi namreč: Gabršček je zajel posojilo, on hoče napraviti dober „gšeft“, pa ne morda za-se, niti kake provizije mu „Gorica“ ni potisnila v žep, marveč vse to je napravil za „Trgovsko-obrtno zadrugo“.

Jako ljubezljivo je tako pisanje od „Gorice“. Ako bi Gabršček povedal nekaj takega, bi mu morda rekli, da: „Laska hvala se po blatu valja“. — Ker pa je „Gorica“ že izblebetala oni „dober gšeft“, naj mi le še malce popolnimo njena razkritja.

„Trgovsko-obrtna zadruga“, v kateri je predsednik načelstva naš g. A. Gabršček, je napravila z onim izposojilom „v znesku več stotisoč kron“ zares prekrasen kšeft. — Vsakdo vé, da obrestuje zadruga hranilne vloge po 4 1/2%. Ako kdo prinese večjo viogo za več let, dobi celo do 5%. In naj bi plačevala zadruga take obresti tudi tisoč let, vloženi denar bi bila še vedno ves dolžna.

In mlada deklica se nasmehlja starcu, kakor bi se mogla nasmehljati otroku.

V tem pride gospod Villefort, ki ga je poklical Barrois. „Kaj ukazuje gospod?“ vpraša hromege starca.

„Oče,“ pravi Valentina, „deu želi notarja.“

Pri tej čudni in zlasti nepričakovani zahtevi se gospod Villefort spogleda z očetom.

„Da,“ odvrne ta s trdnostjo, ki pokaže, da je s pomočjo Valentine in svojega starega sluga, ki je zdaj tudi že vedel, o čem se govori, pripravljen za boj.

„Vi zahtevate notarja?“ vpraša Villefort.

„Da.“

„Zakaj?“

Noirtier ne odgovori.

„Toda kaj rabite notarja?“ vpraša Villefort.

Starčev pogled ostane nepremičen, torej nem, kar ima pomeniti toliko kakor: „Jaz vstrajam pri svoji zahtevi.“

„Da nam bodete nagajali?“ pravi Villefort. „Ali se izplača?“

„Vendar,“ pravi končno Barrois s trmasto vstrajnostjo starih slug, „če gospod zahteva notarja, je pač gotovo, da ga potrebuje. Torej grem in mu ga pripeljem.“

Barrois je pripoznaval svojim gospodarjem samo Noirtiera in ni nikdar pripustil, da bi se zgodila kaka stvar proti njegovim volji.

„Da, notarja hočem,“ pravi izzivajoči starčev pogled, v katerem je bilo jasno čitati:

„Videti hočem vendar, če se mi kdo drzne odreči to, kar zahtevam.“

„Ker vsekakor hočete notarja, naj gredo ponj; toda opravičim mu sebe in tudi vas, kajti to bode zelo smešen prizor.“

„To nič ne dá,“ pravi Barrois; „jaz grem na vsak način ponj in ga pripeljem.“

In triumfujoče se stari sluga oddalji.

II.

Oporoka.

V trenutku, ko Barrois odide, pogleda Noirtier Valentino s hudobnim, izrazovitim pogledom. Mlada deklica ta pogled razume, in razume ga tudi Villefort, kajti na njegovo čelo leže oblak in obrvi se mu nagubajo.

Vzame si stol in pokaže s tem, da hoče notarja počakati. Noirtier ga gleda čisto mirno, toda skrivaj pogleda Valentino in ji pove s tem pogledom, naj se ne vznemirja in naj tudi ostane.

Čez tri četrt ure se vrne sluga z notarjem.

„Gospod,“ pravi Villefort po prvem pozdravu, „poklicani ste h gospodu Noirtierju de Villefort, katerega vidite tu pred seboj; celo telo mu je ohromelo, da ne more rabiti niti svojih udov, niti svojega glasu, in samo nam je mogoče, da spoznamo za silo njegove volje.“

Noirtier izžagne Valentino z očmi, naj pride k njemu, ter se sporazume ž njo na tako resen in zapovedujoč način, da ta na mestu reče notarju:

„Jaz, gospod notar, razumem vse, kar hoče povedati moj ded.“

„To je res,“ pravi Barrois, „vse, čisto vse, kakor sem povedal gospodu notarju že med potom.“

„Oprostite, gospod, in tudi vi, gospica,“ pravi notar Villefortu in Valentini, „to je jeden onih slučajev, v katerih javni uradnik ne more storiti ničesar brez velike odgovornosti. Pryo, kar se zahteva, da je kak akt veljaven, je prepričanje notarjevo, da voljo onega, kateri da ta akt izyrsiti, prav razume. Nikakor pa si ne morem biti svest, kaj je nememu kiljentu prav in kaj ne, in ker mi predmet njegovih želj ne more biti jasen, ker je mutast, jaz ne morem imeti tu ničesar opraviti, in kar bi storil, bi bilo protipostavno.“

Notar napravi korak, da bi odšel. Neopažen smehljaj triumfa zaigra na licu kraljevega prokuratorja.

Noirtier pa pogleda Valentino s tako bolestnim izrazom, da zastop deklica notarju pot.

„Gospod,“ pravi, „jezik, katerega govorim s svojim dedom jaz, je tako lahek, da ga lahko razume vsakdo; in v nekaj minutah vas lahko naučim tega jezika. Česa vam je treba, gospod, da lahko uradujete tukaj z mirno vestjo?“

„Da bode nameravani akt veljaven, gospica,“ odvrne notar, „je treba pred vsem bolnikovnega odobrenja. Človek lahko napravi oporoko, če je bolan telesno, a da jo more napraviti, mora biti zdrav duševno.“

„Torej gospod,“ dve znamenji vas zagotovita, da moj ded ni bil še nikdar duševno bolj čil, nego je ta hip. Gospod Noirtier, ki ne more niti govoriti, niti se gibati, zamaž, če pritrđi, in večkrat pomežikne, če hoče zanikati. Zdaj veste dovolj, da se lahko razumete z gospodom Noirtierjem. Poskusite!“

„Ali ste slišali in razumeli, kar je rekla vaukinja, gospod?“ vpraša notar.

Noirtier mirno zamaži in kmalu nato zopet pogleda.

„In potrdite, kar je rekla, namreč, da sta opisani znamenji res isti, s katerima izražate svoje misli?“

„Da, odvrne stavec zopet.

„Ali ste zahtevali, naj me pokličejo?“

„Da.“

„Da napravite svojo oporoko?“

„Da.“

„In zahtevate, da ne odidem, dokler ne napišem te oporoke?“

Stavec večkrat zelo živahno potrdi.

„Torej, gospod,“ pravi mlada deklica, „ali ga zdaj razumete in ali vam bode mogoče ustreči njegovi želji z mirno vestjo?“

Toda predno more notar odgovoriti, ga potegne Villefort na stran.

„Gospod,“ pravi, „ali menite, če zadene človeka tako silen mrtvoud, kakor je moral biti ta, ki je zadel gospoda No

Zdaj pa čujte! Onih „več stotisoč kron“ je dobila po 4 1/2% z amortizacijo vred, t. j. zadruga bo plačevala 54 let po 4 1/2% kakor plačuje od hranilnih vlog, — toda po 54 letih bo plačano s tem tudi izposojilo „več stotisoč“, dočim bi bila enako hranilno vlogo še vedno dolžna celo. To se pravi po domače: V 54 letih dobi „Trgovsko-obrtna zadruga“ v dar vseh tistih „več stotisoč kron“.

Da tak dober „gšeft“ vzbuja skomino klerikalnim klepetuljam okoli „Gorice“, to radi verujemo. Toda Gabršček pač ne more nič za to, da „Centrifuga“ danes ne more dati tako dobrih „gšeftov“, ker ne more dati izposojilom takega jamstva kakor naša zadruga.

Pa to še ni dovolj, da dobi „Trgovsko-obrtna zadruga“ v 54 letih v dar vseh tistih „več stotisoč kron“. O ne, resnica (— vedno še po nevoščljivih razkritjih v „Gorici“!) — je še veliko lepša, za zadrugo in Gabrščeka (— ker ta že mora biti povsod zraven!) — še veliko ugodnejša!!

„Gorica“ namreč pravi, da bo zadruga razposojala tistih „več stotisoč kron“ proti višjim obrestim, — in tudi v tem je dober del, bolje je največji del tistega „dobrega gšefta“. Vsakdo vé, da zadruga daje veliko večino posojil na osebni kredit, eskomptuje svojim članom menice itd. — in med vsemi temi je bore malo kmetov, ki se „Gorici“ tako strašno smilijo. Namesto kmetov so: trgovci, obrtniki, uradniki, častniki itd. — in vsakdo vé, da obrestna mera za taka posojila je vedno do 2% višja nego pri hipotekah.

In tu imamo zopet opraviti s klerikalno skomino! „Centrifuga“, ki dela s svojimi posojili le klerikalno politiko, s svojimi hipotekami ne stoji dobro. Od „Goriške ljudske posojilnice“ je (— prisiljena vsled politike!) — prevzela vse slabe hipoteke, katerih se je ta hotela iznebiti. Bodočnost bo učila, kako dobro je za „Goriško ljudsko“, da nima tistih dolžnikov. Naj le „Centrifuga“ pogrize tista kisa jabolka! In denar je danes jako drag in bo najbrže še dolgo! In le tak drag denar — kolikor ga jej sploh zaupajo! — dobiva „Centrifuga“! Zato je lahko umeti jezo klerikalcev, da dobi „Trgovsko-obrtna“ kar „več stotisoč kron“ le po 4 1/2% z amortizacijo vred, — in ves ta denar lahko oddaja na osebni kredit po višjih obrestih ter pridobi povprečno 2%. — Ako torej malce računamo točno po razkritju v „Gorici“, dobimo ta uspeh:

V 54 letih je „Trg.-obrtna“ pridobila najprej celo izposojilo „v znesku več stotisoč kron“, — in pridobila je poleg tega še one svote, ki narastejo iz obrestnih obrestij razlike onih 2%. Ako so matematični pri „Gorici“ malce dosledni, naj vzamejo logaritmično formulo in izračunajo, da „Trgovsko-obrtna zadruga“ pridobi v 54 letih

z onimi „več stotisoč“ toliko, da bosta plačana „Trgovski dom“ in „hotel Südbahn“ — in še bo denarja kot toče!

In dosledno s tem mora „Gorica“ predlagati, naj se postavi Gabrščeku monument na Travniku že zdaj in ne šele v l. 2000, ko bo sin njegovega sina tretji župan goriškega mesta.

DOPISI.

Sovodnje, 16. dec. 1905. (Miklavžev večer). — Nekaj novega toda hvalevrednega za našo okolico, je bil omenjeni večer. Da je imele društvo „Nada“ le blag namen, pokazala je že nizka vstopnina (20 h). — Dvorana je bila natlačena občinstva, katero se je večinoma še pri prvi veselici prepričalo, da je možno to društvo nuditi občinstvu kaj novega, kaj izbornega. In tako je bilo tudi na Miklavžev večer. — Zavesa se vzdigne in na odru je kar mrgolelo nežne šol. mladine, katera je ob izbornem spremljanju orkestra kaj krasno zapela navdušeno koračnico „Mladi ljudje“. — Tako so tudi drugi dve pesmici „Kdo sem?“ in „Slovenka“ kaj ljubko zvene po dvorani. A igra „Skrb in Smrt“ je dosegla nepozabni uspeh. Že pogled na tako izborno prirejen oder je pričal o izvanrednem napredku društva. Sv. Peter in Pavel (Tomsic Jožef in Tomsic Štefan) sta prav izvrstno izvršila svojo nalogo. Posebne hvale vredna pa je stara žena „Skrb“ (Tomsic Franciška), kajti boljše bi ne mogla igrati svoje težke vloge. Tudi oba mlada „vzmoviča“ (Čušc Jožef in Cotič Anton) sta s svojim pohvalnim kretnjem vzbujala obilo smeha. Tako je tudi jed. prav, drugače se ljudstvo dolgočasi. Tudi „Smrt“ (Tomsic Anton) se je dala izbornu zavezati od začarane hruške. Ah! da bi se dalo tako začarati tudi vse hudobne nevoščljive jezike! — Živa podoba Sv. Miklavža z angeljki in parkeljni je bilo za našo okolico nekaj novega, nepričakovanega, kar je mogoče le pod takim dobrim vodstvom in posebno požrtvovalnostjo doseči. — Žal, da ni mogel sv. Miklavž imeti svojega obhoda po določenem načrtu, kajti ovirala ga je ogromna množica ljudstva.

Po razdelitvi obilnih darov sledila je medsebojna zabava, pri kateri so pevci in pevke društva pokazali vidni napredek. — O „Mihecu v gledišču“ (g. Pertot) ni treba besede; kajti pokazal je bil že pri prvi veselici s „Čevljarjem“ iz „Rokovnjačev“, da je mojster v kupletih.

Sploh: društvo „Nada“ je pokazalo, da sloni na dobri, neomahljivi podlagi, katera že doprinaša vidni in častivredni sad.

Ajdovščina. (Zahvala). Podpisani se najtopleje zahvaljuje vsem p. n. darovalcem za tukajšnji „Miklavžev večer“ dne 10. t. m. in vsem drugim, kateri so pripomogli na katerikoli način, da se je moglo obdarovati šolsko mladino s oblekami, obuvalom in drugimi rečmi. Posebno se zahvaljuje slav. tam. društva „Danica“ za sodelovanje; cenj. gospicam: Rožici Bajt, nadučiteljevi hčeri, Štefaniji Legovich,

Marici in Milki Mohortič, Lojski Dolenc, Idi Casagrande; gospod. Stankotu Logar, Lučku Dolenc in Hugotu Casagrande za sodelovanje; slavnemu društvu „Edinost“ posebno predsedniku, blagorodnemu g. Arturju Lokar za posojeni oder, stole in stolice; velecenjeni družini Lokar za izposojene cvetice; g. gostilničarju Bratini za dvorano in skrbno postrežbo in p. n. rodbinam onih šolskih otrok, ki so sodelovali pri igri in petju, da so jim dovolili hoditi k vajam.

Darove so še doposlali gg.: Šušigoj, urar, uro budiško, Fr. Rustja biškotine, Ar. Lokar, biškotine in družina Bratina biškotine.

Najsrdnejša hvala.

Fr. Turk, učitelj.

Kobarid. — (Izkaz daril za „Božičnico“ v Kobaridu). — Darovali so sledeči gg.: Neimenovani dobrotniki 50 K, Jurij Peternel, dekan 34 K, županstvo Kobarid 30 K, M. Fabjan, sodnik 10 K, M. Premrou, notar 10 K, G. Prinzig, okraj. glavar 10 K, Dr. Rud. Gruntar, odvetnik 10 K, Ignac Gruntar, notar 10 K, Franc Kaučič, pivovar 10 K, A. Simonič, tgvovec z usnjem 10 K, Milka Mašera nabrala 10 K v veseli družbi sledečih: g. Fabjana, Dr. Dolenca, Velčiča, barona Hohenbüchel in Dietza. Franc Bogataj, nadučitelj 6 K, A. Berginc, poštar 5 K, Ciril Vuga, kurat 5 K, Ciril Zamar, kaplan 5 K, Ivan Kodeli 5 K, Franc Miklavčič 5 K, dr. Fran Franjek 5 K, Jos. Frandolič, davč. kontrolor 5 K, Karolina Juretič 4 K, dr. A. Gregorčič 4 K, Ivan Miklavčič 4 K, Družina Kotlarjeva 4 K, Bon. Andrej 3 K, Šturm, župan 3 K, Ljudmila Mikuz 3 K, Ljud. Kregau 3 K, Ant. Stres, učitelj 3 K, Fran Umek, nadrepticijent 3 K, Ana Gabršček 3 K, Ivan Lapanja 3 K, Neimenovan iz Kreda 2 K, Bonač, davč. praktikant 2 K, Ana Bajt 2 K, Jozefa Gorjan 2 K, Marijanica Peternel 2 K, A. Maniaco 2 K, Peter Velikonja 2 K, Ivan Gruntar št. 64 2 K, Jos. Uršič 2 K, Mar. Devetak 2 K, Mar. Gruntar št. 45 2 K, Ljuboslav Vaupotič 2 K, Petrik, postajevodja 2 K, Ant. Konavec 1 K, Anica Koren 1 K, Velčič, davkar 1 K, A. Velčič 1 K, Ivan Karnel 1 K, Apol. Miklavčič 1 K, Antonija Uršič 1 K, Anton Uršič 1 K, Neimenovani iz Kobarida 1 K.

Vsem blagim dobrotnikom srčna hvala. Naj bi dobili še mnogo posnemovalcev. Zaradi raznih ovir pridedi se „Božičnica“ 28. dec.

O d b o r.

Sveti misijon na občinske troške.

Vrtojba, dne 18. dec. 1905.

Včeraj pri popoldanski službi božji je naš gospod vikarij oznanil, da po novem letu se bo vršil pri nas sv. misijon. Apeliral je tudi na županstvo, naj mu priskoči na pomoč z denarno podporo, ker pri minolem sv. misijonu je imel okoli 200 kron troškov, povrhu vsega, ko so mu naše ženiče še precej jajc, masla in drugih takih stvari v farovž znosile! Še živo nam je pred očmi,

kako smo o priliki zadnjega misijona 10 dni zaporedoma lenharili, in neslane pridige, obljene s pristnimi ocirkami, posebno pri pridigah za dekleta, iz naravnega življenja poslušali, in večkrat nas je, posebno pa dekleta, rudečica sramu oblila, ker mnogo njih ni še nikdar preprij kaj takega slišala, kakor prav pri teh pridigah. Kar se je potem pri spovednicah godilo, to raje zamolčimo! Vsi smo morali k spovedi, še celo neki dobro znan domač mladenci, ki je zaradi boleznih popolaoma plešast; prosil je, da bi se doma spovedal, ali pa v farovžu, ali nič ni pomagalo, ampak izpred cerkve ga je vlekel fanatični jezuit po celi cerkvi, reveža, z golo glavo, ki se je svetila kot polna luna, k spovednici, da so se ljudje nad tem zgražali.

In zdaj naj se vse to ponovi, in naš sicer miroljubni gospod vikarij si drzne še županstvo podpore prositi, in žuga, da ako podpore ne dobi, se misijon ne bode vršil. To pa, to! To nas je ubrisal. Kaj?

Apelujemo na starašinstvo, da vsako podporo odreče.

Imamo dovolj davkov, doklad in drugih potreb. Ako gospod vikarij hoče imeti sv. misijon, naj on gospode sam „fatra“ in „poji“, občinarji ne damo niti vinarja!

Pri zadnjem sv. misijonu je naš gosp. vikarij oznanil, da moramo vsi brez izjeme k spovedi in k sv. obhajilu; kdor pa tega ne stori, je zažugal, da njegovo ime javno na leci oznani.

Upamo, gospod vikarij, da ako se bo sv. misijon tudi vršil, si kaj takega ne drznete več, ker sicer naletite na tak odpor, da se vam niti ne sanja.

Po našem mnenju je spoved in sv. obhajilo lastna stvar vsakega posameznika, in vsakemu ima biti prosto, ali se cerkvenih opravil udeležuje ali ne.

Ni vam še zadosti, da nas o Veliki noči s spovednimi listki „revidirate“, ali smo še kristjani ali ne.

Prosimo torej gosp. župana, naj sporazumno s starašinstvom energično odreče vsako podporo. Tu pa pojasnujemo gosp. vikariju, da ni nikdo primoran, se spovedi udeležiti in slednjič naj gosp. vikarij tudi namena oseb, ki bi se spovedi ne udeležile, oznaniti opusti. Bo iz zanj prav! Županstvo je dolžno svoje občinarje skode in sramote varovati, ter ne sme nikakor dovoliti, prvič, da se vže tako preveč „ožurjenega“ kmeta za več stotakov olajša in drugič, moraš k spovedi, ako nočeš, da Te ne bodejo stare, povečene tretjerednice čez skrbaste čeljusti vlekale, potem ko bodo tvoje ime s prižnice slišale.

Ali ni da se človek zgraža, ko ga goni duhovščina v tem prosvitljenemu veku s palico k spovedi, ko goni ljudstvo v XX. stoletju za ograjo nazadnjajstva in teme.

Ta ograja pa je že trhla, je prestara, poka, se lomi, in goje vam bode, ko ne boste več mogli ljudstva ne z lepa, ker Vas

irtierja de Villefort, da mu more podleči človek fizično tako popolnoma, ne da bi trpele pri tem njegove duševne zmožnosti?“

„To me ne vznemirja, gospod,“ odvrne notar, „ampak skrbi me, kako se nam posreči izvedeti njegove misli in namene.“

„Torej vidite,“ da je nemogoče,“ pravi Villefort.

Valentina in starec slišita in razumeta ta pogovor, in starec vpre svoje oči tako ostro v Valentino, da ta ne more dvomiti, da jo kliče na pomoč.

„Gospod,“ pravi deklica, „to naj vas ne skrbi. Če se vam zdi še bolj težko, izvedeti dedove namene, vam jih vendar raztolmačim jaz na način, da vam ne bode mogoče dvomiti o njih. Zdaj je šest let, odkar sem pri gospodu Noirtierju, in sam naj vam pove, če je ostala tekom teh šestih let je jedna njegova želja skrita v njegovem srcu zaradi tega, ker bi je jaz ne bila znala uganiti.“

„Ne,“ odvrne starec.

„Torej poskusimo,“ pravi notar; „ali hočete, da bode gospica tolmačila vaše želje?“

Starec pritrdi.

„Prav, poskusimo. Kaj želite pravzaprav od mene, gospod? Kaj naj vam naredim?“

Valentina imenuje vse črke abecede do o, katerega naznači zgovorni starčev pogled kot zahtevanega.

„Gospod Noirtier zahteva črko o, to je očitvidno,“ pravi notar.

„Čakajte,“ pravi Valentina in, obrnivši se k starcu vpraša:

„Ob, oc — —“ in tako naprej.

Pri „op“ da starec znamenje, da je to pravi zlog.

Zdaj odpre Valentina slovar ter prične listati pred očmi pozornega notarja.

Pri besedi „oporoka“ stavi dedov pogled njen prst.

„Oporoka!“ vsklikne notar. „Tu ni nebenega dvoma več, gospod hoče napraviti oporoko.“

„Da,“ potrdi Noirtier večkrat zaporedoma.

„To je čudovito, gospod, to morate priznati,“ pravi notar omamljenemu Villefortu.

„Res,“ odvrne ta, „toda še čudovitejša bi bila ta oporoka sama; mislim namreč, da brez iznajdljivega vpliva moje hčerke posameznih točk ni mogoče spravit na papir. Valentina bode pa pri tej oporoki skoro preveč interesirana, da bi mogla tolmačiti voljo testirajočega, ki je temna vsakemu drugemu.“

„Ne, ne, ne,“ pravi ohromelec na svoj način.

„Kako!“ pravi gospod Villefort. „Valentina pri vaši oporoki ni interesirana?“

„Ne,“ odvrne Noirtier.

„Gospod,“ pravi notar, ves vzradoščen nad temi dokazi starčevih duševnih zmožnosti in vesel se že, da bode lahko povsodi pripovedoval to romantično epizodo, „gospod, nič se mi ne zdi lažje nego to, kar se mi je zdelo nemogoče še pred nekaj minutami, in ta oporoka bode sicer nenavadna, da, znamenita, toda če se prečita pred sedmimi pričami in jo testator prizna, postane čisto veljavna. Kar se tiče časa, ga bode treba za njo le malo več kakor za vsako navadno. Najprej se je treba držati postavnih in od postave posvečenih formalnostij, ki so vedno iste, in kar se tiče drugih okoliščin, te pač slede iz testatorjevih premoženjskih razmer, katere vam morajo biti znane, ker ste bili oskrbnik njegovega premoženja. Sicer pa damo tej oporoki, da bode nedotakljiva, vso možno postavno avtentičnost; jeden mojih tovarišev mi bode pomagal kot prič in proti običaju potrdi izjave. Ali ste zadovoljni, gospod?“ vpraša notar, obrnen k starcu.

„Da,“ odvrne Noirtier, žareč veselja, da ga notar razume.

„Kaj pač hoče?“ se vpraša Villefort, ki je moral biti vsled svoje visoke službe kar najprevidnejši in ki nikakor ne more razumeti, kaj je očetov namen.

Obrne se torej, da bi poslal po drugega notarja, imenovanega mu od prisotnega; toda Barrois, ki je vso slišal in že uganil želje svojega gospodarja, je že odšel.

Zdaj pošlje kraljev prokurator po svojo ženo.

Ko mine četrta ure, so vsi zbrani v starčevi sobi. Tudi drugi notar je že prišel.

Notarja se sporazumeta z nekaj besedami. Nato prečitajo gospodu Noirtierju navadno obliko oporoke; potem prične notar, da bi določil testatorjev zdrav razum in torej njegovo možnost, izvršiti veljaven sodnijski akt, ta-le pogovor:

„Če človek dela oporoko, jo dela v korist kakega drugega.“

„Da,“ odvrne Noirtier.

„Ali vam je znano, koliko znasa vaše premoženje?“

„Da.“

„Povedati vam hočem več vsot v vedno rastoči meri; ali mi hočete dati znamenje, kadar povem pravo?“

„Da.“

To izpraševanje je bilo nekako slovesno, in boj med materijelnim in duševnim se ni mogel kazati jasneje kakor tukaj; bil jo to, dasi ne vzvišen, vendar zelo nenavaden prizor.

Družba je tvorila krog okoli nepremičnega starca; drugi notar je sedel, pripravljen, da bode pisal, pri mizi, prvi je stal pred njim in ga izpraševal.

„Vaše premoženje znaša nad tristo tistoč frankov, ali ni res?“

Noirtier vprašanje potrdi.

„Ali imate štiristo tisoč frankov?“

Noirtierjeve oči se ne zganejo.

„Petsto tisoč?“

Kakor prej.

„Šest, sedem, osemsto tisoč? Devetsto tisoč?“

(Dalje pride.)

bodo prezirali, ne z grda, ker se vam bodo smejali, v svoje verige uklepati!

Nasemu ljudstvu so se k sreči oči na široko odprle, in ako bi Vi, gosp. vikarij, včeraj po službi božji slišal opazke, ki so se čule o sv. misijonu, misijonarjih, sploh duhovščini, bi preplašeno gledal ter se vprašal, je-li to ljudstvo res isto se od zadnjega sv. misijona, ko so tisti postopali, da ne rečemo njegaj, okoli 800 kron, samo „almožne“ iz ljudstva izprešali in iz vasi nesli! To je sad misijona! Gospod vikarij, prenapeta vrv se vtrga, in s tem — pika!

Več občinarijev.

Domače in razne novice.

Pred prazniki. — Le še teden dni nas loči od novega leta 1906. „Soča“ nastopi svoj XXXVI. tečaj.

Ni treba povdarjati, da ostane zvesta svojim načelom tudi v novem tečaju, poudarjati pa moramo, da treba nam goriškim Slovincem še obilo ostrejšega boja proti drugodnemu sovražniku in proti sovražniku pod domačo streho! Klerikalizem postaja vedno bolj agresiven. V sosedni Kranjski je že dozorel tako daleč, da se je državna oblast uklonila škofovi palici. Tam vlada škof in deželni predsednik je njegov oproda. Klerikalizem hoče podjarmiti naš narod popolnoma tudi pri nas. Vse moči naperja v tako svrhu.

Poleg drugih sredstev je proti ultramontancem in brezdomovincem jedno najizdatnejših — dobro napredno časopisje.

To zavest imamo, da vršimo svojo dolžnost kolikor le mogoče popolno. Obilo pa je odvisno tudi od sotrudnikov in dopisnikov, katerih si želimo še več.

Pomen naprednega slovenskega časopisja za našo deželo je velik — to mora poznati vsakdo, kdor brez predsodkov premosti naš splošni položaj! Zategadel pa potreba širiti napredno časopisje ter mu pomagati na celi črti. Če bi ne bilo takega časopisja, kam bi se zatekali preganjani in zapostavljeni goriški Slovinci, kje bi se čula pravična beseda proti laški oholosti in klerikalnemu klečepastvu, kdo bi se boril v javnosti dan na dan za naše pravice, kdo bi razpravljaj naše najne potrebe, kdo bi se potegoval za našo enakopravnost, za napredek, za boljše čase...

In vrhu vsega sta naša časopisa jako poceni. Vsaka številka „Soče“ ima 6 strani, čisto 8. Naročniki dobijo dva „Kažipot“, dve prav važni knjigi, in dvakrat „Vozne reče“. — Če se vse to upošteva, se vidi, da storimo nasproti naročnikom pač kar mogoče. Priprani, da nam ostanejo zvesti naši p. n. naročniki in da nas bodo naši gg. sotrudniki tudi še za naprej podpirali, apelujemo na vse naše somišljenike, da širijo oba naša lista: „Soča“ in „Primorec“.

V to ime se priporočamo ter želimo vsem vesele praznike.

Uredništvo in upravništvo.

Naše priloge. — Za božične praznike smo dodali današnji „Soči“ dve prilogi:

Evangelij v Vipavi in okoli Vipave.*)

Zgodovinska črtica na podlagi deloma še neznanih dokumentov.

Spisal V. A. Schmidt, evangelijski župnik v Gorici.

(Iz nemškega rokopisa poslovenil I. K.—č.)

(Dalje.)

Velika akcija sicer ni pospešila okolnosti, da bi bil umaknjen izdani knezov izgonski ukaz, uarec v vodo pa tudi ni bila. Lantieri je bil medtem seveda na dvorn, da se opraviči, pa tudi da ga spravijo, ker se je želelo, da bo voljnější, na ostri protievangelijski tir. Prav čisto se gotovo ni opral, ali v nemilosti ga tudi niso odpustili. Da so se vzdrževali nevolje proti njemu, se sme smatrati za gotovo, ali imel je pač tisoč uzrokov, da bi postavil težko svoje stališče pred knezom v pravo luč. Čeprav bi plačal enkrat denarno kazen, končno vendar niso mogli kar tako odvzeti katoliku Lantieriju posestva in sodstva v Vipavi. V tako svrhu je bilo proti njemu nabranega premalo materiala, in niso si upali na podlagi samih misticenj, pa če so jih znesli skupaj proti njemu še tako bogato, postopati z njim kar najstrožje ter ga vreči na kratko z urodenega posestva. O njegovem nagibanju k evangeliju se je res domnevalo močno, ali to se je poravnalo z njegovim večkrat dokazanim katoliškim obnašanjem kljub vsej negotovosti tako daleč, da se ni moglo

Prva priloga je v listu samem. Prinaša več lepih povestij. Torej dovolj berila!

Druga priloga je „Kažipot“ po Goriškem. Ta lepa in praktična knjiga je že stara znanka naših naročnikov.

Prihodnji številki priložimo pa še „Kažipot“ po Ljubljani in kranjskih mestih. O tej knjigi spregovorimo prihodnjč kaj več.

Prihodnjč priložimo tudi „Vozni red“. Pevsko in glasbeno društvo naznanja okoličanskim pevskim društvom, da za letos ne bode mogoče prirrediti vaj za tamburico in voditeljski zbor, ker sta se oglasili le dve društvi: „Nada“ v Sovodnjah in „Naš Prapor“ v Pevmi.

Stvar društev samih je torej, da se mej seboj vzbodre ter prijavijo toliko vajencev (če le 2—3 osebe, zbere se jih do 30) da se uspešno prične s tečajem.

To bil prvi in edini res praktični korak za ustanovitev zveze okoličanskih pevskih društev mej seboj in s pevskim in glasbenim društvom v Gorici.

Družbi sv. Cirila in Metoda je sl. občinski odbor mesta Vrhnike v seji 12. t. m. po svojem soglasnem sklepu votiral redno podporo letnih 30 kron. Izplačevalo se bode koncem vsakega leta. Ko hvaležno beležimo ta redno nam dohajajoči domorodni dar, pričakujemo ob enem, da nobena naših niti mestnih niti selških srenj v podobni dejanski vnemi za našo družbo ne bode hotela biti zadnja. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Družbi sv. Cirila in Metoda je prirastla nova pokroviteljina pod imenom „Smolnikova rodbina pri sv. Križu nad Mariborom“. Vplačali so jo sedmeri vrli sinovi v spomin svojemu 26. oktobra t. l. umrlemu, nad vse skrbnemu, 88-letnemu očetu Matiji Hauptmannu. Pokroviteljske pravice bode izvrševal najstarejši njih g. graški profesor Fran Hauptmann. Blaženo bodi ime umrlemu možu izmed naroda; mnogokratna slava pa vsem tem sedmim slovenskim stebrom, izklesanim pod paznim očetovskim očesom starčeka-ratarja. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Družbi sv. Cirila in Metoda v prid bo po sklepu svoje odborove seje z dne 3. t. m. kolekovala občina Partinje blizu Maribora odslej vsa svoja uradna pisanja. Slava srenji, ki je prva storila na slovenski zemlji ta korak. Upamo, da jej kmalu slede večje srenje; potem mesta — prvo, se ve, naša bela Ljubljana. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Poštnim ravnateljem v Trstu je imenovan Herman Pattay, sedaj poštni ravnatelj v Zadru.

Umrle v Pulju g. Alojzij Carli, strojevodja v c. kr. mornarici, star šele 35 let.

Odklikovanje. — Cesar je podelil poštenu ravnatelju dvornemu svetniku M. Felicetiju povodom njegovega umirovljenja viteški križ Leopoldovega reda.

„Sokolski dom“ v Prvačini. — Stavbeni odsek „Sokolskega doma“ v Prvačini razpošilja tako-le krožnico: „Vaše Blagorodje! Dandanes, ko se podješčaci združujejo v društva, ko vse stremi po organizaciji, ko vidi vsak, da

podati trdnega dokaza za njegovo evangelijsko mišljenje, katerega seveda v Gradcu ni dal čutiti. Tako so bili zadovoljni, da se je brez ugovora „udano podvrget“. Potem so ga „izurili“ in napravili iz njega rabljivo orodje za preganjanje, četudi se je v svoji notranjščini temu upiral.

Obžalovanja vredna breznačajnost, v kateri versko konča Lantieri, ga pa ni ovirala, izpolniti knezov ukaz prizanesljivo. Reči se more, da boljše prepričanje mu ni dopuščalo opraviti delo metle za brez erce v Vipavi. Ne kot divje razsajajoč fanatik, marveč kot čuteč človek in sodnik, sicer za eno stopinjo ostrejši, ali vendar tudi nezmerno obotavljaje se in prijenljiv, se je vrnil iz Gradca. Tako se je zgodilo, da se je izvršila proti evangelijskem uvedena akcija z največjo prijenljivostjo, reči bi se moglo skoro s čutečim usmiljenjem. Velika peticija cele dežele je bila započeta pač zaman, ali praktično računano niso bili evangelijski vendar še ne popolnoma izgubljeni in ne docela potlačeni. Moč deželstva, navzgor sicer zaničevana, je bila navzdol proti Lantieriju vendar še tako silna, da so se morali vsaj za nekaj časa ubogi stiskanci le v manjšem delu umakniti iz Vipave.

Iz nekega pisma deželstva od 13. jul. 1584. na Lantierija je razvidno, da je, vrnivši se iz Gradca, začel v resnici izvajati dani mu ukaz. Ali kako? Pušča jim čas, prosí jih takorekoč, naj se udao radi sebe ter mu prihranijo to grozovitost, da bi bil njihov inkvizitor. Ko to nič ne izda, pa tudi ne začne

le složna množica kaj doseže, v tem času je tudi nas prešinila misel, kaj storiti za povzdigo našega imena, posebno sedaj, ko se odpira naša dolina svetovnemu prometu. Da bi zadovoljili dolžnostim, kojih izpolnitev nam nalaga naš narodni čut, smo sklenili, da si sezidamo dom. To poslopje naj bo sredstvo k namenu. To poslopje naj bo trdnjava, in iz Sokolov se bodo rekrutirali vojaki, ki bodo čuvali našo zemljo pred vsakim sovražnim navalom ter branili naš rod. Nočemo na dolgo povdarjati potrebo takega doma, marveč kar apelujemo na vse dobrotnike, ki so že tolikrat segali z roko v žep, kadar se je zahtevalo podpirati narodno podjetje, ker ve ceniti vsak naš namen, in obručamo se posebno do onih, koje vežejo tesnejše vezi do Prvačine, naj nam olajšajo breme, katero smo prevzeli, in sicer s tem, da položijo dar „Sokolskemu domu“ na altar. — Upamo, da se naše želje izpolnijo.

Volitve v pomnoženi šolski svet za goriški okraj so se vršile včeraj. Izvoljeni so gg. A. Bratuž v Čepovanu, Ant. Kriznič v Kanalu, Andr. Lutman v Št. Andrežu, Andr. Konjedič v Plaveh, Jos. Vidmar v Lokavcu, Ant. Školaris v Vipolžah, Ivan Savnik v Biljah in Jos. Kosovel v Črničah.

Smrtna kosa. — Iz Trsta 21. t. m. — Danes je nmrl v tržaški vojaški bolnišnici Josip Sedevčič, sin ugledne družine Sedevčičeve na Vogrskem v Vipavski dolini. Pogreb bo 23. t. m. ob 3. uri pop. Naše sožalje tugujoči rodbini!

Ponarejeni srebrni goldinarji. — V prometu krožijo ponarejeni srebrni goldinarji. Spozna se jih po tem, da na robu pri napisu „Viribus unitis“ risba črk I in S ni pravilna. Goldinarji so svetli ter puščajo na prstih nekako maščobo.

Izpred sodnja. — Val. Leban v Solkanu se je zoperstavljal eksekutorju, ko mu je jemal bicikelj. Dobil je 6 tednov ječe s postom. Radi jednakega slučaja so bili obsojeni Štef. Saksida in njegova dva sinova Štefan in Ludovik oče na 6 tednov, Štefan na 4 in Ludovik na 2 meseca ječe s postom.

14-letna Marija Faganel je ukradla neki Pavšičevi bankovec za 100 K ter ga potem zapravila z nekim Jos. Urbančičem. Obsojena je Faganel na 2 meseca ječe, Urbančič pa na 5 mesecev.

Mednarodni panorama. — Na Tekališču Jos. Verdija št. 35. bo odprt od jutri naprej velik mednarodni panorama. Prve slike bodo predstavljale razne kraje iz Italije. (Glej inserat!)

Kaj se vse sliši v cerkvi. — Na Ponikvah v gorah imajo gospod-nunca, ki rogovili kot dober „katoliški“ vojščak seveda tudi proti „Soči“ in „Slov. Narodu“. Tako je pred kratkim rohnol — namesto da bi oznanjal besedo božjo! — proti „Slov. Nar.“ ter rekel, da je pisal „Slov. Nar.“, da je imel Kristus Magdaleno spokornico za ljubico ter da vse, kar se piše o rojstvu Kristusovem, so le bajke. — Kot komentar povemo le to, da pravijo na Ponikvah, da je gospod nunc „poknjen“.

Župnik v Sv. Križu na Vipavskem je velik

postopati takoj strogo, marveč jim dovoli, gignjen do milotožnosti, še časa za premislek. Kako se je branil, da bi bil združen z njegovim imenom prvi zločin na vipavskih evangelijskih! Ali oni niso bili iz njegovega lesa, ki je sicer veselo zelenelo za evangelijski, ali če je prišel kak protivihar, se je hotelo posušiti.

Distel se prikaže zopet pogumen, ki ume vsem drugim ucepiti svojega duha; čeprav že dolgo ni več bival v kraju, je bil vendar vedno zopet tu ter je znal miriti in tolažiti in oživljati vsestransko. Javno se sicer ne more več kazati; ali vendar je bil sedaj, ko so ga potrebovali, zopet tu. Večan je radi svojega izpovedovanja za Krista, ali to ga ne ovira, pripoznavati svojega nebeškega gospoda, kjer potreba, prost in vezan. Niegove ovčice sledijo voljno močnemu dubu svojega pastirja. Nijeden ne odjenja in ne pade. Tudi se zgodijo res prvi izgoni. Razvidno je to iz že imenovanega pisanja deželstva, ker so se v njem pritožili nasproti Lantieriju radi že izvršenih izgonov. Imena prizadetih pa niso navedena. Bilo jih je malo, največ pet, ali vseeno ni bilo dvorna, da pride vrsta na vse. Skerb evangelijskih krogov sili deželstvo do nastopa. V navedenem pismu zahvaljujejo najprvo Lantierija za izkazano usmiljenje; ton je torej postal že drugačen. Niti sledu več o ukazovanju. Sedaj, ko triumfuje surova sila ter je tudi deželstvo ne more več zadržati, vedo prav dobro, da morejo le še podaljševati in prositi, ne pa več žugati in ukazovati. Registre v prošnjah pa so tudi nategnili v vseh glasovih.

naš prijatelj. „Soča“ ga boli, da še spati ne more radi nje. Kjer le more, ruje ter jo skuša iztrebiti. Če treba, seže celo v žep. Zdaj se trudi zlasti nekje, da bi jo odpravil. Trudi se pa zaman. — Mi svetujemo vsakemu, katerega bi ta pop nadlegoval, naj ga postavi lepo pred vrata. To bo najlepši govor — pa dobro delo!

Strasen strah v „Corrierovom“ uredništvu. — „Corriere“, ki sliši travo rasti, je pripovedoval včeraj, da pride v Gorico jutri strašno število Slovinccev demonstrirat! Seveda je to le izrodek bolae fantazije „Corrierovih“ bahnic. — Da pa imajo strah pred Slovenci, je pa vendar le lepo! Naj le ostanejo v tem strahu!

Furlanski učitelj, okoli 120, so zborovali 20. t. m. v Gradišču ob Soči. V okr. šolski svet sta izvoljena Falconer in Domini. Falconer je naznanil, da se trudita namestnik in grof Attems za učiteljsko vprašanje ter da sankcija v dež. zboru sprejetega zakonskega načrta za regulacijo učiteljskih plač bo njihova zasluga.

Oznanilo posestnikom. — Sadjarsko društvo v Kanalu ima oddati 3300 sadnih dreves naslednjih vrst: — Jablane: beli zimski kalvil, velika kašelska reineta, ananas, šampanjska reineta, rumeni beleafleur; hruške: triumf de Vien, figovka (perofico), ostolanka: v tem so všeti tudi necepljeni divjaki. — Cene so sledeče: I. za jablane: za posestnike okraja I. vrste po 40 vin., II. vrste po 16 vin., III. vrste po 10 vin.; za posestnike izven okraja: I. vrste po 50 vin., II. vrste po 20 vin., III. vrste po 10 vin. 2. Za hruške: za posestnike okraja I. vrste 16 do 40 vin., II. vrste 16 do 20 vin.; za posestnike izven okraja I. vrste 25 do 50 vin., II. vrste 20 do 30 vin. — Divjaki po kakovosti po 4 do 6 vin. — Ustanovniki udobijo brezplačno 6 dreves. — Drevesa se bodo oddajala 2., 3. in 4. januarja 1906.

Podružnica slov. plan. društva v Cerknem priredi členom in povabljenim dne 31. decembra 1905. v dvorani „Gospodarskega doma“ v Cerknem „Silvestrov večer“ z bogato izbranim programom.

Duhovnik, ki se je hotel usmrtiti. — V tukajšnjem kapucinskem samostanu se nahaja duhovnik Blaž Bevk. Pravijo, da bi bil slaboumen. Ta duhovnik je skočil iz svoje cele na dvorišče, potem pa se zagnal v vodnjak. Prihitei so hitro kapucini ter potegnili nesrečnika na suho. Prepeljali so ga na to k usmiljenim bratom v opazovalnico za umobolne. Blaž Bevk je duhovnik goriške škofije ter je služil več časa na Kanalskem. Nesrečnik se je zapil in izgubil.

Da obdari svojo gospodinjjo. — 15 letna Marija B. je pregovorila 10 letno Morassijevo hčerko, naj ji poskrbi 10 glav kurenine, last njenega očeta. Dekle je to storilo in služkinja Marija B. je bila vsa srečna, da podari kurenino svoji gospodinjji. Ali prišlo je vse to na uho oblasti, ki je prišla služkinjo; pride pred sodnijo.

102 K je inkasiral 22 letni blapec „Dolfo“

Od gole navadne prošnje so sli do boleznega poskusa, da bi ganiili srce vipavskega gospodarja ter ga spravili do globokega sočutstva vanja s težko usodo izgnanih. Prošijo, naj se odložijo še eksekucije, ki se imajo še izvršiti, vsaj do konca meseca; morda pride vendarle še protiukaz od zgoraj. In res je odnehal, kakor se zdi, Lantieri. Koliko časa čaka z izgonom, tudi ni bilo nikjeri rečeno, in čakal je, ter odlašal še mesece. Vidi se, da je storil vse mogoče, da bi sledil svojemu srcu ter bi se oziral na položaj ubogih in jim ga boljšeal.

V pismu preganjanih in deželstva upana knezova določena resolucija v verskih stvareh ni nikdar prišla doli. Karol je bil že leto dni po čeprav le ustnem verskem potrdilu v Brucku ex 1578. trdno odločen, da prežene energično protestantizem po Goriškem in v Vipavi. Že dne 8. maja 1579. je poslal grofu Thurnu v Gorico pismo z ukazom na krškega prošta (kot predstojnika Vipavske duhovščine, ki je tam nastavljal župnike), v katerem se spominja z očitanjem prošta v nebo kričečih cerkvenih odnosajev, zanikernega, pohujšanje vzbujajočega „vljčenja duhovnikov v Vipavi in tam vladajočega protestantizma. Res je bila tam duhovščina posebno pokvarjena. V nekem v vicedomskem arhivu v Ljubljani spravljenem pismu knezovem toži britko, da je prišla proti nekemu vipavskemu duhovniku ovyadba radi „copernije“. Izrecno kot „katoliški duhovnik“ — ne morda kot evangelijski župnik, kakor prikazujejo več tamkajšnjih duhovnikov od l. 1550. — zaznamovan duhov-

pri izvoščku Iv. Ušaju, in sicer je šel k nekemu naročniku, pri katerem je imel gospodar dobiti omenjeno svoto. Svoto je dobil, potem jo je popihal ne ve se kam.

Razpis dražbe. — Razpisuje se dražba za dobavo vrat in oken za deželno norišnico poknežene grofovine gorisko-gradišćanske, katere se se sedaj gradi. — 1. Vsak ponudnik ima vložiti svojo pismo, zapечатeno ponudbo na zapisnik deželnega odbora do 12. ure 10. januarja 1906. — 2. Vsak ponudnik ima položiti pri deželni blagajni kot začasno varščino znesek 3000 kron v gotovini, državnih obveznicah ali obveznicah gorisko-gradišćanske dežele ali v zastavnih pismih deželnega hipotečnega kreditnega zavoda. — Ob uradnih urah se dajajo pri uradnih deželnega odbora vsa pojasnila, ki bi jih kdo zahteval. — Deželni odbor.

Izgnani so iz Gorice 35 letnega P. Pasullo iz Basana v Italiji, 21 letnega P. Medveda iz Št. Vida v litijskem okraju in 32 letnega Antona Vovka iz Sela; vsi trije so bežali ter so nevarni lastnini drugim.

Požar. — V ulici Coronini št. 20. je šel v sredo zjutraj 4 letni Brešanov deček v hlev pri hiši gledat psičke. Prižgal je par žveplenic ter jih vrgel v suho trsje, ki je začelo goreti, na kar se je urelo seno na vrhu. Deček je tekkel hitro iz hleva ter klical pomoč. Prihiteli so sosedje in ognjegasci, ki so hitro pogasili ogenj.

Davčni tarif. — Tukajšnja trgovska in obrtna zbornica vabi interesente v svoj urad, da si ogledajo izpisek blaga, pridjan novemu avtonomnemu davčnemu tarifu, ter povedo svoja mnenja. Časa za to je do 28. t. m. Ker je stvar važna, naj se prizadeti pobrigajo ob pravem času.

Bralno in pevsko društvo na Gradšču nad Renčami bo imelo svoj redni občni zbor dne 31. t. m. Na dnevnem redu je tudi volitev novega odbora.

Natakar pri „treh kronah“ je prišel k nam ter izjavil, da glede na notico, da je on zabavljal Slovincem, ni res, da bi bil storil kaj takega. Mi smo posneli vest po „Gorici“; mislili smo pač: ker se notica tako živo tiče matadorjev, ki se skrivajo za to slaboglasno Gregorčičovo glasilo, je pač resnična — ali natakar svečano zatrjuje, da je vsa notica zlagana. Torej niti takih rečij se ne sme verjeti „Gorici“! Kaj se jej potem sploh se sme verjeti?

Ponesrečil. — Dne 16. t. m. sta šla dva voznika iz Svetega pri Komnu v Trstu. Po poti je padel Fr. Pipan št. 23. iz Svetega, ki se je peljal z ednim teh voznikov, z voza, in sicer padel je na sence. Naložili so ga na voz ter pustili v Proseku v „stalonu“, da sta prišla voznika nazaj. Potem so brzajavili domov, nakar je prišel nekdo ponj. Ko so ga peljali domov, je na potu umrl. Pipan, ki je imel 51 let, je bil močan mož. Mogoče bi bil še okrevati, če ga ni prehudo stresel mrz.

Denar, ki se ne sprejema na poštah. — Poškodovanega korinskega denarja, n. pr. s piljenjem, prerezanjem, prevrtanjem ali kako drugače, ne sprojemajo na poštah. Poštno in brzajavno ravnateljstvo je izdalo gledé na določbe finančnega ministerstva novo naznanilo,

nik je prišel pod najtežjo za božjega služabnika mogočo obtožbo, to je zveze s pravim živim satanom, s katerim edino, kakor so takrat učili papeži in kakor se je na sploh verovalo, je bilo čarovništvo mogoče. — Karol zapove, naj se nastavi takoj redne župnike ter naj se strogo pazi na brezverce v Vipavi. Posledica temu je bila leta 1580. instalacija vikarja, ki je zabranil, kakor poročano začetkom naše črtice, sv. obhajilo v obeh oblikah; torej deloval katoliško. Ta odredba vikarjeva je prisilila Vipavce do prve že obravnavane še zaupljive pritožbe iz leta 1581.

Po teh dogodkih je bilo pač prazno upanje čakati na konečno knezovo versko resolucijo. Karol je bil vesel, da je prišel tako daleč, da je po 4 letih bojevanja z žilavostjo svojih luterskih Vipavcev dosegel, čeprav navidezno ne velikega, vendar resnični uspeh ter je položil v trdnjavo protestantizma prestrel. Vipava je bila poskus za novi tok. In ni se ponesrečil. Prvi izgoni so se izvršili, blizu Gorice, kjer so se vršili že pred 5 leti kot prvi v cel državi, drugo resnično versko preganjanje v takratni Notranji Avstriji.

Še čaka deželstvo ugodnega obrata od avdijske pri knezu, ki je imel priti v kratkem v deželo. To upanje jih je varalo. Nikake prošnje ni. (Pride še.)

da se tak denar ne sprejema pri uplačevanju, na kar se opozarja p. n. občinstvo.

Društvo „Otroški vrh“ v Solkanu se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k lepemu uspehu nedeljske božične veselice.

Iz Dobravlj na Vipavskem: Naše „Bralno in pevsko društvo“ stopi na krov z novim svojim tamburaskim zborom. Komaj je 7 mesecev minulo, ko so si nabavili orodje, že pokazuje, kaj se se naučili v tej dobi. Naše društvo priredi za Sv. Tri Kralje, če bo de lepo vreme, veselico z bogatim programom. Vsa bližnja bratska društva se naprosi, da uvažujejo to in da se po mogočnosti udeležijo veselice. Žal jim gotovo ne bo. Program se pošlje ob pravem času.

Odprti lekarni. — V praznike, to je v nedeljo, ponedeljek in torek — popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Gironcoli-Pontoni.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od 24. do 31. t. m. bo ponočna služba v lekarnah Gironcoli-Pontoni.

Naznanilo. — Ker so trije prazniki po vrsti, v sredo ne izide list. Zato pa dodamo v soboto dvojno prilogo.

Protin reumatične bolezni

— jedino le z —

Zoltánovim mazilom.

— Steklenica 2 kroni. —

Se dobiva v vseh lekarnah.

Poštna razpošiljatev: **Iekarna Zoltán, Budimpešta.**

Razgled po svetu.

Ogrski ministerski predsednik Fejervary je bil zopet podal demisijo, ali cesar je zopet ni sprejel glede na sedanji politični položaj.

Splošna volilna reforma v Avstriji. — Baron Gantsch se bo razgovarjal glede volilne reforme sedaj ob parlamentarnih počitnicah z načelniki raznih strank ter z zastopniki narodov. Potem se napravi končni načrt, ki bo predložen poslanski zbornici meseca februarja 1906.

Kaj bo z volilno reformo v poslanski zbornici? — S tem vprašanjem se bavi „Nova Reforma“ ter prihajala do zaključka, da vlada ne bo dobila potrebne dvotretjinske večine, ako si glasov ne — kupi. Takih poslancev, ki so brezpogojno za splošno volilno pravico, je v zbornici jedva 100, in sicer so to socialni demokratje, češka narodna stranka, Italijani, Malorusi in en del Slovincem in Hrvatov. S koncesijami na škodo Slovanom pa upa vlada pridobiti nemške naprednjake, nemške nacionalce, centrum in najbrž tudi poljski klub. Na Dunaju pa so vendar prepričani, da bo treba volilno reformo oktroirati.

Za splošno volilno pravico v Italiji je nastalo živahno gibanje. Vodijo ga socialisti.

Nemci v južni Afriki. — V bojih z divjaki v južni Afriki je padlo doslej 1997 mož, uštetih „farmerji“. Častnikov je med temi 110. Troškov je imela Nemčija za „vojno“ v južni Afriki doslej 250 milijonov mark. Za vojsake, ki so še v južni Afriki, se računa stroškov 24.000 mark za vsakega na leto.

Na Ruskem. — V Moskvi vsled splošnega štrajka zastaja vse družabno življenje. 50.000 delavcev štrajka. Ker se ne dela v nobeni tiskarni, ne izhajajo listi. Tudi večina šol je zaprtih. Zaprte so tudi vse prodajalnice žganja. Bančni zavodi ustavijo baje tudi svoje poslovanje. Ker ne dela centralna elektrarna, je mesto brez razsvetljave. Gledališča in klubi so zaprti. V poštnih uradnih se je moral ustaviti promet radi pomanjkanja razsvetljave.

Glasom neke privatne vesti se je mesto Tukum po vročem dvanajsturnem boju udalo ruskim četam. Mesto je bilo utrjeno izvrstno in po vseh pravilih taktike. V Sebastopolu so zopet izbruhnili nemiri. Mesto Harkov se nahaja baje v rokah ustaškega ljudstva, ki se je baje izvolilo novo dumo. — Ta je ustašem nakazala 10.000 rubljev.

Lvovsko „Slovo Polskie“ je prejelo iz Varšave vest, da se je tamkaj teh dni vršilo zborovanje 1500 poljskih kmetskih zastopni-

kov iz vseh okrajev Ruske Poljske, ki so sklenili motivirano resolucijo za uvedbo narodne in politične avtonomije Rusko-Poljske z odgovorno deželno vlado, obstoječo iz Poljakov in deželnim zborom v Varšavi.

Velik požar v Trstu. — Na vogalu ulice Vincenzo Bellini in S. Lazzaro stoji hiša, ki ima v prvi imenovanih ulic številko 13, a v drugi številko 14 ter ima vhod v prvi. Prav na vogalu obeh ulic v pritličju te hiše — ki je last g. Czeike — se je nahajala trgovina z igračami in drugimi drobnarijami tvrdke E. Fabris. Hiša sestoji iz polunadstropja in treh nadstropij in podstrešja. V polunadstropju je imela tvrdka Fabris, in sicer ravno nad trgovino, tudi svojo zalogo. Vhod v to zalogo je bil preko stopnjic iz trgovine same. V vsej hiši se nahaja 22 stanovanj. — V sredo okolu 10. ure je šel eden prodajalcev tvrdke Fabris v zalogo, kjer je imel nekaj poiskati. A ker je v zalogi temno, je nesel s seboj, da si posveti, prižgano svečo. Ker se s svečo v roki ni mogel prosto kretati po zalogi, je svečo postavil poleg neke škatlje iz lepenke. Škatlja je bila polna drobnarij, mej drobnarijami polno drobnih oblanic. Se je li sveča zvrnila, ali se je škatlja vnela od prevetlike bližine svečinega plamena, to se ne ve; dejstvo pa je, da je oni uslužbenec tvrdke Fabris hkratu zapazil, da v zalogi gori. Bliskoma je bilo vse v ognju. Ves prestrašen je mladenič zdiral po stopnjicah v trgovino vpijoč: „Gori! gori!“ — Vse osebe je takoj pohitelo v zalogo, ali uvideli so vsi takoj, da bi bil brezvspešen vsak poskus gašenja, kajti zaloga je bila že vsa v plamenu. Šli so torej telefonirat gasilcem. Predno so gasilci prišli, je bil ogenj prodrl skozi strop zaloge in se razširil v prvo nadstropje v stanovanja družin gospoda Leona Usiglio in gospoda Josipa Bienenfeld. Ko so gasilci prišli gasiti, je plamen švilgal skozi okna polunadstropja in prvega nadstropja. Stanovaleci prvega nadstropja so morali bežati ter niso imeli niti toliko časa, da bi se preoblekli.

Ogenj se je vedno širil. Ob 4. uri popoldne je pa voditelj policijskega ravnateljstva, vladni svetnik Laščak, telefoniral Dreherjevi pivovarni, naj ta pošlje svoje gasilce na pomoč. Ob 4. uri in 13 minut so že bili Dreherjevi gasilci pri požaru, a ob 5. uri in pol so bili ti gasilci že ukrotili požar! Pri gašenju požara se je pripetila nesreča: eden mestnih gasilcev je pal z lestve z višine I. nadstropja na ulico in se precej težko pobil. Bil je prenešen v mestno bolnišnico. Več drugim je pretla nevarnost, da jih zaduši gosti dim. Škoda, ki jo je napravil požar, ni še ocenjena, vendar trdijo, da znaša blizu 1 milijon K. Samo v stanovanju g. Josipa Bienenfelda je za 500.000 K škode. Od 22 stanovanj jih je 12 skoraj popolnoma zgoreli.

Tržaski mestni gasilci so se pokazali pri tem velikem požaru popolnoma nesposobne.

Spomenik Tolstoju. — V Parizu so sklenili postaviti Tolstoju spomenik. Delo je prevzel Pavel Trubeckoj.

Tobakarno okradli. — V Trstu so okradli tobakarno Štef. Jačevića neznan tatovi. Ta tobakarna je na vogalu ulice della Cassa di risparmio in Nuova. Pobrli so razne koleke, marke, smodke itd, ter napravili škodo 1200 K.

Novjša vest. — Na Rusko-Poljskem je proglašeno obsedno stanje. V Petrogradu je splošen štrajk. Novi nemiri se porajajo tudi po drugih krajih Rusije. — V Trstu so napadli ponoči neznan lopov 35 letnega Iv. Hafe, hoteč ga oropati. To se jim ni posrečilo, zato so ga pretepli. — Pri železnici čez Ture je bil izbruhnili štrajk, ki je pa že poravnal. — V Marsilju so prijeli dva Nemca radi volhustva.

Književnost.

Mučeniki. — A. Askerc. Ljubljana. Založil L. Schwentner. Str. 176. Cena brošuri 3 K, po pošti 3 K 20 v. elegantno vez. K 4-50 v, po pošti K 4-70 v. — Vzveselili smo se lani „Primoža Trubarja“, želeč, da bi se kaj čuli iz protireformacijske dobe. Zato smo z veseljem vzeli v rpk „Mučenike“. To je zanimivo čtivo. Jedrnato, plastično je naslikano trpljenje mož in žena iz protireformacijske dobe, očrtan je Hren tako, da ti ne pride več iz spomina, ko si čital o njegovem „delovanju“ za Slovence. To so cele slike — in če se ustaviš pri tej ali oni, pa premišljuješ, se ti poraja pred očmi takratno življenje in trpljenje luterskih Slovincem, preseliš se v njih dobo in z njimi — trpiš. — V tej knjigi je očrtan lep kos zgodovine našega naroda, v kateri je zmogala reakcija ter stisnila slovenski narod za vrat in ga tišči še dandanašnji. Hvala Askercu, da nam razkriva protireformacijsko dobo, težko ali važno delo. Vsakdo izmed nas se mora zanimati za zgodovino našega naroda v označeni dobi, da ve praz čeniti mo že, katere drugače poznamo skoro le po imenu, ter da ima pred očmi vso krutost škofa Hrena in jezuitov. — Priporočamo knjigo najtopleje.

P. n.

Ker nameravam svojo trgovino uravnati večinoma za prodajo izgotovljenih oblek, prodajam krojno blago, ki ga imam v zalogi, do 25 % pod tovarniško ceno. Posebno črno blago za novice, zimске suknje za vsakega novica za samih 28 K i. t. d.

Kdor se hoče po ceni dobro obleči ima zdaj ugodno priliko. Jamčim za to, da mu ostane v dobrem spominu tvrdka

M. POVERAJ
v Gorici, na Travniku št. 5.

Anton Krušič

krojaški mojster

— in trgovec v Gorici

tekališče Jos. Verdi št. 33.

in tekališče Frana Jos. št. 35.

— izdeluje —

vsakovrstne obleke

po najnovjšem kroju in po želji g. naročnikov.

Z zalogi ima ravnokar dospelo sveže avstrijsko in angleško

raznourstno fino blago

za jesensko in zimsko dobo.

Zaloga izgotovljenih oblek, površnikov havelokov, zimskih sukenj itd.

„Mizarska zadruga v Gorici“

razpisuje za svoje centralne urade v Solkanu sledeča uradniška mesta:

- 2 pomožna uradnika,
- 1 komptuaristinja,
- 1 pisarniški vajenec.

Prosilci, kateri so dokončali trgovsko šolo in posedujejo spričevala sličnih podjetij imajo prednost. Centralno ravnateljstvo si izrecno pridržuje pravico premestiti iste po potrebi tudi v svoje podružnice.

Prošnje je vložiti takoj na predsedstvo „Mizarske zadruge v Gorici“ — Solkan.

Poslano.*)

Gospodoma

Žnideršič & Valenčič

Ilirska Bistrica.

Vsled požara Vaše tovarne se ni le Vam škoda zgodila temveč tudi meni, kajti dokler sem imel Vaše testenine na prodaj, pridobival sem odjemalce iz nad 2 uri oddaljenih krajev, ki so prihajali k meni po testenine a kupovali tudi drugo blago. Kakor hitro so mi Vaše testenine pošle, zgubil sem mnogo teh odjemalcev vzlic temu, da sem poskušal Vaše testenine nadomestiti z izdelki raznih drugih tovarn.

Bohinjska Bistrica, dne 5. oktobra 1905.

Gasper Budkovič.

Ogrska

cvetlična paprika

iz Segedina I. vrste, sladka, garantir. pristna, priznana izvrstna vrsta. Lastni pridelki za K 5. Razpošilja po povzetju od 1 kg dalje franco. Nadaljne posebnosti: slana, nina, ogrski salami itd. se zaračunajo najceneje.

Razpošiljalnica vsakovrstnih deželnih pridelkov

Haupt A. Rudolf

Budimpešta (Ogrsko) VII. Ovodagasse 22

Vsakdo naj ohrani podobo ter prepíše ime

„Ottoman“ papir za cigarete in cevke,

ker s ponarejanji zapeljujejo kadilce.

POTNIKI V AMERIKO

Pozor!

Pozor!

Kdor hoče dobro in hitro potovati s francoskimi parobrodi čez Havre v Ameriko, naj piše pred odhodom od doma za pojasnila na našo najstarejšo firmo

Zwilchenbart, Basel (Švica) Centralbahnplatz 9.

Za dobro in hitro ekspedicijo se garantira.

ANTON IVANOV PEČENKO

Gorica

priporoča svojo

veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; pilsenskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“ in domačega žganja I. vrste v steklenicah, katerega pristnost se jamči.

Zaloga ledu, kateri se oddaja le na debelo od 50 kg naprej.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Gene zmerne. Postrežba pošena in točna.

Išče se

opekarskega mojstra

za izdelati 1 milijon opeke.

Zahteva se nekaj znanja pri strojih. Plača po dogovoru. Delo je pri obročasti peči (Ringofen).

Ponudbe sprejema Ivan Prešern, Breg št. 4, p. Žirovnica Gorenjsko.

Hiša št. 70 v Grahovem pri Tolminu

se proda iz proste roke. Hiša je prav blizu novozgrajene železnice in kolodvora ter pripravna za kako obrt, osobito gostilno. — Kupnina se plača lahko v obrokih. Odda se pa tudi ta hiša v najem, in sicer tudi za več let. Vsa tozadevna pojasnila daje lastnik g. Franc Crobath, posestnik in trgovec v Kranju.

Gorica * Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilsensko »prazdroj«-pivo.

Najceneja poprava dvokoles

pri

BATJELU

v Gorici, Via Duomo št. 3.

Zastopstvo dveh tovaren.

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

Anton Potatzky v Corici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBSČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni vonci. — Mašne knjžice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Samena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Gorica * Gorica

Klimatično zdravišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razvečava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovalom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mina, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

ZAHVALA.

O priliki smrti našega nepozabnega očeta in so-proga gospoda

Antona Gruntarja

gostilničarja in posestnika

prisrčno zahvalujemo vse sorodnike, prijatelje in znance za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu ter za izražena nam sožalja.

Vsem iskrena hvala.

V KOBARIDU, 18. decembra 1905.

Žaluoči ostali.

Prva konsumna zaloga olja

Henrik Curiel

Tekališče Jos. Verdi 42. GORICA Tekališče Jos. Verdi 42.

Specialiteta oljkega olja

Jedilno olje po 32 kr.	Srednje vrste à 32 kr. liter fine	36
	iz Istre	40
	„ Corfu	48
	„ Bari	56
	„ Molfette	64
	„ Provence	72
	„ Monte S. Angelo	80
	„ Luke	96

Sprejemajo se naročila v posodah od 5, 10, 15 litrov, katere se prepusti stranki, dokler jih rabi.

Brezplačno pošiljanje na dom.

V nedeljo dne 23. decembra 1905.

otvoritev novega

mejnarnodnega panorama

Tekališče Jos. Verdi št. 35 v Gorici.

Največja sedanja znamenitost v mestu.

Prvo potovanje je po Italiji

in sicer po glavnih mestih

Rimu in Benetkah.

Odprto od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer.

VSTOPNINA:

odraščani 20 kr., vojaki, učenci in otroci — 10 kr. —

Usak teden nova potovanja.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

Ono je zajamčeno čisto iz brez vsake škodljive primesi. Pare izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Auggig & E. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!

Dobiva se povsod!

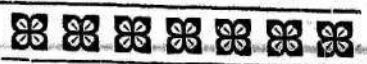
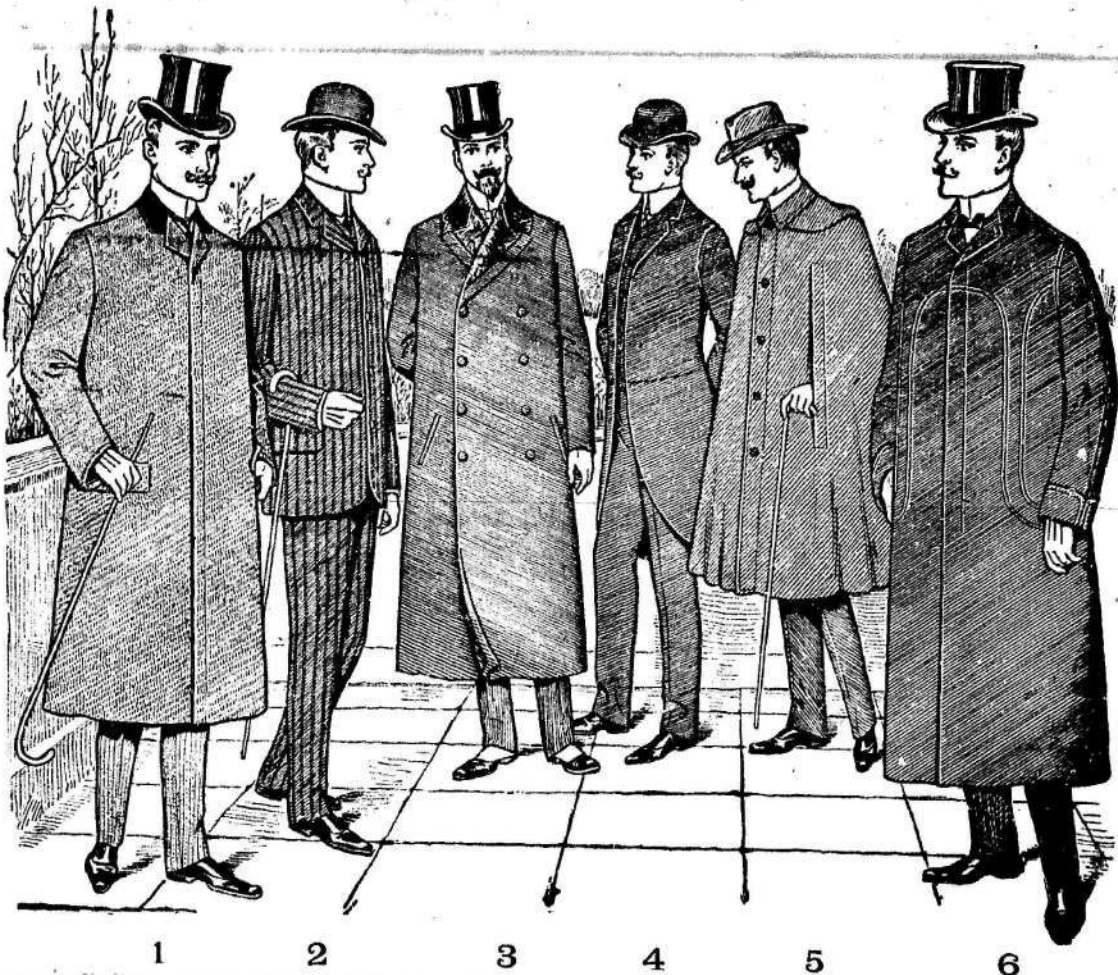
Zastopnik: Umberto Bozzini — Gorica, Magistratna ulica.

J. Medved

Gorica G. Verdi 38

opozarja na svojo
velikansko zalogo
oblek za gospode
gospo dečke in dekllice.

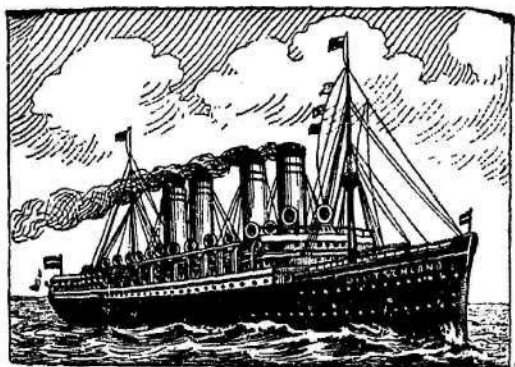
Velikanska izbira
čevljev in klobukov
najboljših izdelkov.

Obleke

za jesensko in zimsko
SEZONO:

- Št. 1 zimska suknja od 30 K naprej
- » 2 » obleka » 25 » »
- » 3 » kožuh » 90 » »
- » 4 » promenadna obleka od 60 K naprej
- » 5 » Pelerina od 15 » »
- » 6 » Ulster » 25 » »
- lodnosti klobuki . . . 3 » »
- fini črni in v barvah . . . 6 » »
- čevlji iz češke tovarne
- »Münchengrätz« . . . 12 » »

Izvrstna prilika potovanja

Ameriko je danes čez HAMBURG

z najnovejšimi parobrodi, s katerim je sigurnost vožnje najpopolnejša, ter zibanje parobroda skoraj popolnoma preprečeno. Še več povejo številke, obsežnosti novih parovilkov katera se imenujeta:

prvi: „Amerika“ 690 čevljev dolg 74 širok 53 globok nosi 22.200 ton
drugi: „Kaiserin Augusta Viktoria“ „ 25.000 „

toraj vsaki še enkrat večji kakor danes veliki parniki ki obsegajo samo po 8.—12.000 ton. — Vožnja preko oceanu samo cca 7 dni. Potniki odhajajo ponedeljek, torek in četrtek vsakega tedna iz Ljubljane.

Na željo pošilja natančni poduk brezplačno zastopnik

Hamburg-Amerika Linie Fr. Seunig Ljubljana
Dunajska cesta 31.

Varstvena znamenja.

Zdravlje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmetek, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Deluje izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezoh ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 5 poleg cerkve sv. Marka.

Posilja se po povzetju ali naprej poslanim zneskom. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franco dostavljena na vsako pošto: 1 ducat (12 stek.) 4 K, 2 duc. (24 stek.) 8 K, 3 duc. (36 stek.) 11 K, 4 duc. (48 stek.) 14-60 K, 5 duc. (60 stek.) 17 K.

Imam na tisoče priznanih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so z posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Barentinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanec, seljak itd.

Ustanovljena leta 1360. Mestna lekarna, Zagreb, Ustanovljena leta 1360.

Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

Kerševani & Čuk

v Gorici
Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

priporočata svojo
zalogo šivalnih strojev
raznih sistemov,
za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec Raštelja št. 4 sprejema vsako popravo šivalnih strojev, dvo-koles, pušk in samokresov.

Šivalne stroje in poprave jamčiva od 5-10 let.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico, o teh boleznih. Dobiva se zastoj in franko v priv. Schwann-Apoteke, Frankfurt a. M.

Ceniki zahtevano brezplačno.

Muzikalne instrumente

katerih posamezni deli in strune so vseh vrst, razposilja svetovnoznana že 70 let obstoječa tovarna

VINCENC MÜLLER
v Schönbachu (mesto) na Češkem.
Posebnost finih solo-instrumentov. Zamenjava dovoljena.
Ceniki zastoj in franko.

Naznanilo.

Slav. občinstvu se uljudno naznanja, da se je vpisala v združni register tvrdka

Amadeo Bolaffio, mesto tvrdke A. D. bratje Bolaffio,

zaloga raznovrstnih vin in žganja ter topilnica in prodaja loja s sedežem v Gorici, Largo Nicolò Pacassi št. 9.

Ista tvrdka jamči, da bode prodajala tudi zanaprej samo pristna in naravna vina ter da se ne boji nikake konkurence.

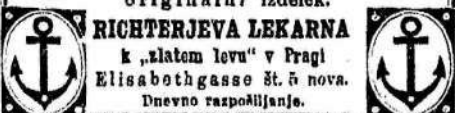
Zaščitna znamka: „Sldro“ Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za

Pain-Expeller

je splošno priznano kot izvrstno bol blažujoče mazilo; cena 80 vin., K 1-40 in K 2 se dobi v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povzroč pr. ljubljanskega domačega sredstva, naj se jemlje le originalne steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko „Sldro“ iz Richterjeve lekarne, potem se je golovo prejelo originalni izdelek.

RICHTERJEVA LEKARNA
k „zlatega leva“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razposiljanje.

Znamka s 3 levi

je najbolja znamka.

!! OCCASION !!

= Amerikansko perilo =

Srajce za gospode
Srajce za dame
Mašete, ovratniki itd.

Novost!

Kravate
Svila za bluze.

Zadnji teden!

grozno po nizki ceni
OSTANKI
vsakovrstnega blaga.

PREGRAD & ČERNETIČ

Trgovski dom.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici - Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo
naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva
vseh slogov

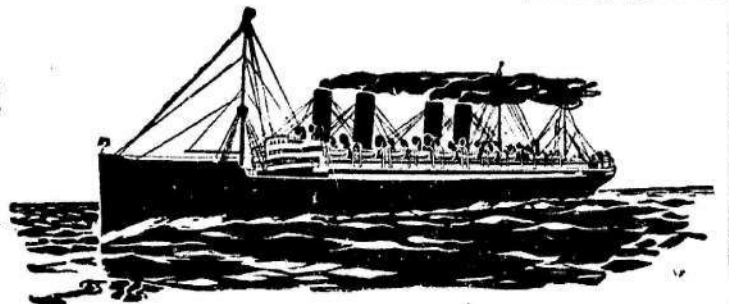
ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Podružnica v Spiljetu. Zastopstvo v Orijentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“.

Iz
Bremna
v
New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“ in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 - 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDO TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba pošena, realna in solidna. Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wloming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZOR!! BERITE!!

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo in na menice po 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1904. (v kronah): Članov 1781 z deleži K = 113.382. — Hranilne vloge 1.554.989-13. — Posojila 1.570.810-39 — Vrednost hiš 110.675 — (v resnici so vredne več). — Rezervni zalog 75.101-01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Ivan Kravos

priporoča svojo

sedlarsko delavnico

v Gorici

trg Koranj št. 11.

Išče se

spretnega potnika

za trgovino z vinom, zmožnega slovensčine, nemščine in italijanščine v govoru in pismu.

Pismene ponudbe s spričevali o sposobnosti za ta posel sprejema iz prijaznosti upravništvo lista do konca tega leta.

Plačilo proti primerni varščini po dogovoru.

RAZGLAS.

Podpisana si usojata naznanjati, da smeta od 1. avgusta tekočega leta dalje — vsled pridobljene koncesije od obrtne oblasti — sprejemati vsa naročila

električne luči
in gonilnih naprav,

kakor tudi vsa popravila spadajoča v to stroko.

Z ozirom na dolgoletno vezbanje pri najboljših tvrdkah te stroke (Schuckert, Siemens & Halke) pričakujeta da, se bode slavno občinstvo ravno tako zapupno obračalo na podpisanece kakor doslej ter zagotavljata solidno in ceno izvršitev vsakega naročila spadajočega v našo stroko.

Sprejemata cenj. naročila ter dajata razna pojasnila

spoštovanjem udana

Ivan Potočnik & A. Hügel

Mehanična delavnica.

Vpeljava plina, vode in električne luči.
V Gorici, za vojašnico šte. 13.

Lekarnarja A. THIERRYjev **BALZAM** pristen le z varstveno znamko zelena nuna.

Najstareje ljudsko sredstvo proti prsnim in pljučnim boleznim, kašlju, riganju, želodčnemu krču, slabemu toku, kiselic, zgagi, zaprtju, napihovanju, influenci, ranam, zobobolu itd. Franko na vsako pošto z zabojem vred: 12 malih ali 6 dvojnatih staklenic 5 K, 60 malih ali 30 dvojnatih staklenic 15 K.

Jedino pristno **Centifolijno mazilo.**

(Mazilo iz cvetlic tavcentrož.)

Najmočnejše čistilno mazilo sedanjosti. Učinkuje gotovo pri zastarelih bolečinah in ranah. Stane s spremnico in poštnino vred: 2 lončka K 360. Pri tvoj edino iz lekarne pri angelju varuhu A. THIERRYja v Pregradi pri Rogatcu-Slatini kamor naj se naslavljajo naročila. Da ta zdravila gotovo učinkujejo ter so nenadomestna pričuje brošurica s tisočernimi zabvalnimi pismi, ki je pridljana zastoj balzamu, ali se isto dopošlje posebej na zahtovo.

Soba v predmestju

s hrano vred

se oddá gospodični.

Naslov pové upravništvo.